

חידושים וליקוטים מספר זרע יצחק

מאת הרב הגאון החסיד המפורסם המקובל מהור"ר יצחק חיות וצלה"ה

י"א ע"ב ד"ס ור"י א"כ הא דר"א ד' נשים דיין שעתן הוא ר"א בן ברוקאנס בר פלגמי דר' יוכנע
וכ"א דהמר כל אשה הוא ר"א בן שמוע שהיה בימי רבי ומה דליתא ברש"י בעירובין דף מ"ו ע"א
מעשה ועשה רבי כר"א ר' אליעזר ברטי' הוא ע"ס וז"ל ר' אלעזר ברטי' .

מסכת פרה

פרק ג מ"ב קל"ג על המלת . כתב הרע"ב כלי משונה בו אשר העלה מכל פרה שהיה שורפים
ע"כ משמע שהיה הכל מונח בחור כלי אחד ולאו דוקא הוא דלא משמע הכי ממ"א
דקמי ומיון עליו מכל התורה שהיו שם וכו' כרע"ב יום א' מפנה א' יום ב' מפנה אחרת יום
ג' מפנה אחרת משמע שלא היו מעורבים :

פרק ד מ"ד נמלה חומרא קולא . ע"י בחו"ט החומרא . ול"ז דמה שהחמירו שחשבו לעסוק
בה כי אם הכס"ג . זו היא קולא . דלא היו פרכה משפסקים עמה היו כולם עמלים
וסתתא אינו עמל רק אחד וק"ל :

פרק י מ"א מדף למתת . כתב הרע"ב אפי' הם טורים לתומכי ע"כ וז"ל דהנ"ל כותתא
עפי אפי' הם טורים לקדם נמי מדרס לתקתא כדחמרי' גמ' דחגיגה פ"ג :

מסכת טהרות

פרק א מ"א ולינה לריבה הכתר . כתב הרע"ב אלא מעמל עופתתא אוכלים ככל שאר אוכלים
כו' ור"י שיבאו עליהם מים כו' ע"כ וז"ל ומר דחיבת עליהם ל"ד וז"ל לומר עליה
לשון יחיד וקאי על כנלת עוף טבור למודיה אבל אוכלים לריבוי הכתר מים והכשר דשומתא :

פרק ז מ"א אר"י כר"א בנותרות . בחו"ט אבל בלגודה הכל טבור . ע"י הרע"ב בנותרות
שהעבריים וצדק מטיטון אהן אבל בלגודות שא"ל להטיטון הכל טבור ותימה דלקמן
מ"ה מפנה שאין ע"ה מעמל כהיסע ע"כ ולא ידעתי לעומקו ד"ל דכר"ב מפנה כהיסע ושם זכ
סיה שם ובמ"ס הרמב"ם ז"ל . ומה שהקשה עוד לפני הרמב"ם ז"ל מפנה מ"ו דהקן ועל כנריו
סולקין אחר הריב ע"כ י"ל דגם הכה מיידי ברוב כעיר צדק או נדות ור"א לנדרבי דבמ"ז כה"י
פירקין אפי' מובל אפי' כמות הכל וכתב הר"ב דתישיב עמל נכנס לטע כנעני או
אכס נהו ויסבס והסיטה וטמאה את הכל וג"כ קשה ניל בהר רובא אלא ודאי דמיידי ברוב
טמאה וכתבתי סמוך על פ"ה מ"ו וק"ל :

פרק י מ"א שאין ע"ה ע"י בקריאת כהיסע . בחו"ט וז"ל אם היה שם טמאה שמעמל בנגע
ואינו מעמל כהיסע כו' אבל קשה דמשתעו מיידי שהיו שם כלים טמאים מדרס וזה
מסתמאן אף כהיסע ע"כ . ול"ז דמיידי שהיו מונחים בעקום דהקן ולדוק דלא יוכל להסיע ובמ"ס
גמ' דשנת פ' במה מדליקין דמי היה התוב כותמתו של כה"ג וכו"ש"י ולא נעשו בו ובתנו
התוב דר"ג ג"כ שהיה מונה בקרקע דלא יוכל להסיע וק"ל :

מסכת נדה

פרק ז מ"ב הסך שמתא' בחטאי מטמא למפרע . וקשה ל"י למה לא נזכר כאן נמלא וכו'
היה ולדברי הרמב"ם אפי' ס"ה כבודא דכרוב שמתא' בו חטאי בחטיות אסורה גם
בקמרה ולא חמרי' בזמן כאן נמלא וכו' ע"כ בקמיק אפי' שכי' חבל לפי מ"א דמוטב לעיל
במ"ס שכתוב פ"ט מ"ה דגם בזמן חמרי' כאן נמלא וכו' כיה א"כ ל"ע :

מסכת זבים

פרק ב מ"ג וסמכה את עצדו יום או יומים מנל"ע . כתב הרע"ב הסמכה את עצדו האמור
בחורה אך אם יום או יומים יעמוד וירשקין יום שהוא כיומיים זה מעל"ע ע"כ
ולדיוקא לא אפי' כי כספו הוא הא אחר שהכחו חייב אף על יומיים דא"כ לא אישקירך כי כספו
לדיוקא דנדע מדכתיב יום או יומיים וק"ל :

מסכת טבול יום

פרק ב מ"ד המערה מכני' אל כלי כו' ועלה בל' ומאה בחו"ט ועלה בל' ומאה כו' ומ"ה
כרע"ב ודוקא בנגע טבול יום כו' אבל בשאר טומאות קא כדר מה שבקלות וטמאה
כו' וכ"כ כר"א וקשה ל"י דתיזוק אינו חנור סתמא תני בס"ה דמ"ס טהרות כו' ט"ה והיה
ב"ע מכל דבריו משמע שכונות הרע"ב שכתב במהדר בקולות ומטמא כל מה שבכלים ע"י כלי
המתהון ועליון וזה לא עלה על דעת לעמל העליון רק קום שבתהון קאמר דהדר ומטמאו מכה
הערוכות ומ"ה כלים לשון כרים קאי אוכלים דעלמא א"כ דמה שירד מכלה העליון ותהון טמא
גמי ממנה הערוכות ולכ"י נקט כלים . ובפי' הר"ש שהר"ב משתיק לטובי הגירסא ומטמא כל
מה שבכלי לשון ימידי וקאי אהתהון וק"ל :

מסכת ידים

פרק א מ"ב שאין מוילנין כו' . כתב הרע"ב אם נפל שרץ בחור כלי חרס נטמא כל מה
שחברו חוץ מכלים ולרס שאין משתלחין מחויר כלי חרס כו' נקט לשון בקרס .
דכלים שבחור סתמו מוילני' גם על האוכלים שבחור קד"ל חוב ולא סוף חובו ודוקא כלי
שלא אכל כלי שבור אינו מוילני' וזה שהיה ואלו שני כלי נטמא בחבור כל חרס וזכר בחבור
אין השניים מוילני' על האוכלין שבתוכו : כ"ג שמעון סתמיני אומר אפי' כו' . ולשון אפי' הוא שמה
במ"ס הרע"ב ונתו"ט ע"ס ובכ"י סו' ק"ה מציא גירסא סתמית ואלו לשון אפי' לא נתבאר ל"ז
סוליס אבל אף לגירסא זו ל"ל בלשון מימא פסוליס דהמיה אלא כהמיה ס :

לשון מסכת נדה הוהב

פרק א מ"ג ר"א אומר ד' נשים דיין שעתן נחלתי הא לקמן מ"ה קאמר ר"א כל אשה
שעברו עליה ג' עונות דיה עשהם והשתינו בחו"ט פ"ג דיבמות מ"א ור"א
דר"א ע"י י"ד הוא ר"א בן ברוקאנס סתמיני על רבי' והוא קרום בזמן שכיב' סיה מהלחמידי
שמהי וסלל וכו' דבור של רבן גמליאל דיבנה שהיה בימי ר"א ור' יוכנע והדור הוא סיה בימי
חורבן אך ר' אלעזר בלא י"ד הוא ר"א בן שמוע שהיה אחר החורבן נמי רב כדחמרי' ביבמות
פ"ד הילא רבי אובא כשהלכתי ללמוד תורה אצל ר"א בן שמוע ומ"ס החו"ט ביבמות פ"ג מ"א
פ"ה בן שמוע היה נדורו של ר"ב ע"כ ז"ל דכוונתו על ר"ב כשהלכתי שהיה בן כל רבינו הקדוש
וכיון דרבי ר"א נינהו דמי י"ד ומה ע"י י"ד וכ"כ תוס' בכ"ק דף ט"ו ע"ב ד"ה ר"א בבבבבבב

משנת רב

מהגים ברוך פריינקעל תאומים וצ"ל אבריק לייפניק .

מסכת טהרות

פרק ג מ"ד רמב"ם שהעוררים כגן . ל"ב ישין ברשב"א לרס' שכת דף ז"א ד"ה כהא :
פרק ה מ"ח תוי"ט ד"ה בוטה בקמן . ל"ב ישין אפי' ע"י קמי' כב"ש ס"ק ט' :

פרק ט מ"ה תוי"ט ד"ה טמא . ל"ב ישין דכתיב רשב"א בפי' מר' ע"א דין י"ו : שם תוי"ט
ד"ה נמלא ותמיכתי . ל"ב סתעס שבוט דלא מהקיין ממקום נמקום דחמרי' כאן כה"ל
וכו' וכדון חטא כהמלא ככרוב המוכח כמנ"א אור"ח סו' חס"ו בשם תשובת מהר"ם מלובלין ישי"ס :

מסכת מקואות

פרק ב מ"ב תוי"ט ד"ה בטומאה . וכו"ס הר"ש . ל"ב ישין בעירובין דף ל"ו ע"ב רש"י
ד"ה בטומאה תמורה :

פרק ד מ"ד תוי"ט ד"ה ואלו לאו . אע"פ שאין רוב בפשיט . ל"ב מדברי הרמב"ם בטלמא
דגרא שיהי' לפניו הני' גמ' דתמורה שאובין שהמשיכו בו כל . ומפנה שהכונה שאף
שכבר נתעברו עם המי גשמים קודם נואס למקום שמתא' הכל פסול מ"מ כבר בהמסכת א"כ .
ומדבריו כפי' המטמא נראה שיהי' לפניו או הני' שאובין שהמשיכו והיה מפנה שאפי' לאשמועין
אף שלא נתעברו התחלה עם המי גשמים וכו' לנדס בהמסכת להך סמקוא שבהם מי גשמים .
ועיון ככ"י סו' ר"א וזה מנואר שהיו גירסות שונות בזה לפני הסקמונים : שם מ"ה תוי"ט
ד"ה וכמה . ל"ב ישין בשו"ט מהריב"ל ח"ב סו' מ' וז"ל סו' ע"י :

פרק ה מ"ו תוי"ט ד"ה וכו' . תמיכתי . ל"ב כפי' י"ד סו' ר"א סוף י"א מתוך קושית
זו גם קושית הכ"מ והכ"י על הרמב"ם מ"ס אין מוילנין בל כשהוא באויר כו' לפי
שאין מעבילין בנותרות כו' ישו"ס ויומר נכון מה שמתקן ע"ז בספר תפארת למשם בסימן כ"ל
ישו"ס בש"ך ס"ק כ' :

פרק ו מ"ז תוי"ט ד"ה רשב"א . כנגד הסברא . ל"ב ישין מה שמתקן כמנ"א פ"מ
ק"ס ח"י י"ו :

פרק ז מ"ח תוי"ט ד"ה היה . וקשה ל"י . ל"ב ישין סוף ס"ק ק"ג .
פרק ט מ"ב כרע"ב ד"ה הקומקום נעשה כניבוי פתמון . ל"ב ישין כ"י י"ד סוף סו' ק"ב .

מסכת ידים

פרק ג מ"ב נמשנט ולא דברי סופרים מדברי הורס . ל"ב ישין נדה דף ז' ע"ב :
פרק ד מ"ז נמשנה בל"א אקניטס . ל"ב ישין ב"ק דף ד' ע"א :

הגהות מהגאון בעל המחבר ספר מלא הרועים

מסכת פרה

פרק יא מ"ח כ"ס הר"ת כאן ורש"י בפ"ק דהוכה אבל בשנת ק"ס ע"ב פירש"י ככל ק"מ
ג' געטלין וכו"ס הר"ש כאן ולא ידעתי היך מפרשו מ"ס ר' יהודה של ג"ב כיון
דגם פ"ק ס"ל ג"ג ואפשר דר"ל דר' יהודה מפרש דברי פ"ק וז"ל לכן מסך דשנת שם כמ"ס
במודיעי בכו"ך ועיון תוס' סוכה דף מ"ג :

מסכת מקואות

פרק ו מ"ב בחו"ט כ"כ הרמב"ם אסיפא עכ"ל . נילור דבריו דכר"ב ס"ל דלא שניהם
עמלן מהני אף לקדם דהעמל דבקדש אין מעבילין כלי בחור כלי אף שיש בה כשפופרת
סוד דגריקט שמה יעבול בכלי שאין בה כשפופרת סוד כמ"ס רבא כפי' חומר בקדש וכ"ז כשהיו
טורים אבל בעממיה טבור אף שאין בה כשפופרת סוד ולפ"ו אין פולוק בין חומה לקדש רק
כשפופרת וז"ס כ"כ הרמב"ם אסיפא אבל הרע"ב כפי' חומר בקדש פירש כדכתיב דנעממיה אין
מעבילין כלי בחור כלי לקדם והשעם כדרי אילא שם מפני שכדורו של כלי חוץ וז"ש דכר"ב
איתא נמי ארישא . ודע דמפי' המשניות להרמב"ם כאן וכמ"ס חגיגה משמע דס"ל כשיקט
כרע"ב רק נחטרו חור בו והלכתי במקום אחר :

בית שאול

חידושים מכתב אדמו"ר הגאון הגדול רשכבה"ג מרן דבולא תלמודא בקש"ת
מוה' יוסף שאול הלוי נאמנזאהן וצ"ל האב"ד דק"מ לבוב והגליל :

מסכת פרה

פרק ב מ"ה אפי' הרבץ ואפי' חמש . ע"י חו"ט ושי' מו"ט ס"ה מלוג ס"ו שהלריך מה
ושי' חידושי' רשב"א הלוי דף ל' ובשם"ק כ"מ דף ע"ו :
פרק ג מ"ה אליבו עיני בן כקוף . ע"י חו"ט ש"י דהוא שם אחר כמו שזכר בכתובים ולו"ס
(שדרות ח"ב)

הנהגות וחרושים מתג' יעקב יעקלי וויידענפעלד אבר"ק היימלאו

מסכת ידים

פרק א מ"א מוסיפין על השניים. נ"ב עיין בעור סי' ק"ס שמביא ב"מ דהא דאין מוסיפין על הראשונים כיוון מים שלפני בעודה ומוסיפין על השניים כיוון מים אחרונים שלאחר שטוה. והתקור הוא מירושלמי דברכות פ' אלו דברים ופ"ט היטב: **שם** מ"ה הכל כשרים כו'. נ"ב עיין בהר"ם ופ"ט ח"ב דהא דאין להטוי בעל נדה וע"פ דכל שאין טמאה את המים נמשא כבר ליתן לידים. ועי' בהר"ם נדה דף ע"א דהא מערה דרוביהו ממענה דכלים דבועל נדה נמי מטמא במשא ופ"ט כשר לנטי'. דהא דמטמא במשא כ"ה כינה שפיר טמא את המטא מ"ג"כ הכל בטמא טמא את המים. ועי' בהר"ם יומא דף י"ט ד"כ שמתמא בכנה דבועל נדה מטמא בטיסין לסיפון הדברי הטהור נדה. ולפי דברי הו"ס יומא ט"ז תקשה האין דבועל נדה כבר לעולה ידים כדאיזה להדיא דבמסכתא הא אינו מטמא את המים בטיסין. ועי' ירושלמי סיפא פ' כ"ג שאלין טמא את המטא בטיסין. וישט בטיסין ואתרו ששיתו לאוהו כראוי שאין טמא פ"ט מטמא בטיסין עי"ה בשמשי כירושלמי:

סך סוכה דאין יתידים נקראים אובל ויהי' אסור לספק כבה אלה עד ג' טפחים אף על ש' סכן ארוכות הרבה :

פרק ב מ"ה אנושים שאמרו כו'. נ"ב עיין זמנים דף ק"ה בהו"ס דהא חיבור שניאלו חוסמתא אחרונה שנגרן והחבו ככוס או נקוסת אינו חיבור וכו"ו נ"ב אמרי' ע"פ אנושים שאמרו ובלילם שממין כיו חיבור הא אין חסורי הדם חיבור. ועי' בה"ס פ"ו מהי ט"א. דל"א שאין חיבורי אדם חיבור רק לענין כבשר אבל לענין טומאה ששיר הוא חיבור ובלילם מלינו כפ"כ בחולין דף ק"ח דיום לחוק בין הכשר לטומאה דתחמי ר"ח שס יד לעומתה ואין יד לכבד אולם בחלום אין קי"ל כ"ו"י שס דיש יד לכבד ואתמין שס דסנכרא הוא דכבשר תתלם טומאה הוא. וכרמ"ס ז"ל פ' ג"ב כ"ו"י ואמרי' מתקן בחיבור אדם בין כבשר לטומאה וכו' :

פרק ג מ"ב ר"ה חין מן הכלובין. נ"ב עי' ירושלמי פ"ב דענלה ס"ל א' המנואר ש' דפרומות הכלובין א"ל לתרום שפתי גזל כהכנס שפתי שכן מדברים שאין כהכנס מקסדין עליהן: **שם** מ"ח יחור של פלגה כו'. נ"ב עי' סוכה דף י"א פ"ב בהו"ס ד"ס דשלפיהו. ש' דכנסתא ומשורא בק"ל"ס וכו' לחיות הש"ג דחשיב כדלוג לענין טומאה ש"פ כיון דלא נקטן לגמרי ל"א זו היא עשוי' עי"ה היטב :

ס ל י ק

מסכת עוקצין

פרק א מ"ג ויד כל הנקרים בגלגה. נ"ב עי' א"ח סי' תפ"ט בהג"ה סק"ב לענין

חרושים מספר אמתחת בנימין

מסכת נדה

פרק ג מ"ד ר"ש אומר נימוק הולך עד שלח יאל. ובהג' ה"כ נימוק ונעשה דם והנערב נדה הלידה ובעל ברוב ואין הכית עמא. ואין הלכה כר"ם ע"כ. וכן עסק הרמב"ם בפרק כ"ט מהמ"ט הלכה י' האשה שהיילה בליח. הכית טמא ונדאי חוקק הוא שאין בליח בלא ודל. וקשה עליו הכיז בעל תו"ט דנגמרה בכורות דף כ"ג אמרי'ן גבי נדה גסה בשפספס הרכה דם דהיי ר"ה אינה מטמאה לא כנגע ולא כמשא. ואמר ר"י דעמא מזהו דבטל ברוב. ור"י לעמ' דאמר ר"ם ורמב"ם אמרו דבר אחר. וא"כ איך פסק בתי' דלא כר"ם ובש"ס מה"כ אבות כטומאות פסק כר"א נ"י דאינו מטמא לא כנגע ולא כמשא. וסיים הרמב"ד לא הניחו נדה. גם הכפף מהנה לא בעיר נזה. ונשאלת היא בעיני. וכבר שמעתי מתירי' דא"כ דלח"ק נמי נקל ברוב אלא שהוא מטמא בבית הראשון זוקא מטמא שלא נימוק עדיין. וכמו שאמר רבינו יעקב אבא ו' לר"מ אי אהם מודה שאם הווי'אחו בספל לבית הסיטין שהוא עמוד אחר לכן נימוק בעל ברוב נימוק פטם א"ל לנימוק א"ל פטחים מוכח מזה דגם לת"ק דאור ר"ח אם הוא אכל זה אינו הרה. דל"כ סי' לו להרמב"ם לכתוב דאם הווי'אחו בספל לבית הסיטין שהוא סבור כמו שביית כברייתא. ועוד דנגמ' מקשי מ"ט דר"ם קסבר כל טומאה שנתערב בה מתין אחר קטל. ואורז ר"ש לעמ' דתי' מלא הרוד רכב שגפל לחוכו עפר כל שהוא טמא ור"ם מטמר. וא"י אמרה דת"ק דאם הווי'אחו ומשום זה נימוק בבית טוברה. ומסתמא ת"ק דהכא עב' קלוגתי' דר"ם שהוא ר"ע הוא נמי ת"ק דהכא שבוך מלא הרוד רכב שנתערב שגפל לחוכו עפר כ"ס הוא טמא. וא"כ מ"ט דת"ק דהכא שנתערב בבית הסיטין. אלא על כרחי' דברייתא פליג אמתי' . וכאבר דת"ק מטמא לעולם אפילו אם הווי'אח ונגמרה מקבי מתי טעמא דר"ם קאי אמתי' ולא כברייתא. וא"כ תקי' קוש' הכיז בעל תו"ט על הרמב"ם. ומה שגראה לעי"ד נזה שסבור הרמב"ם מה שאמר ר"י ר"ש ורמב"ע אמרו דבר אחר היינו לעמ' שהוא סבור אחר טומאה קלס ואלה טומאה המורה עד לבלג. ומקשי שג' נגמ' בכורות דף כ"ג על הא דאמר ריב"ח סבור מטמא כנגע. אבל מטמא במשא מהא דאמר רמב"ם כו' והיי ר"ה אינו מטמא לא כנגע ולא כמשא. הכיזה לבר פ"ה דאמר טומאה המורה עד לבר כו'. וכו' וטומאה

כרוסה. אלא לר"י הא הוא לכלב ואביקא נקש'. ומש"ס אמר ר"י רמב"ם ור"ם אמרו דגם אחר. וזכור לומר דל"ג דמטום בעול ברוב נעשו כו'. מ"מ טבירי תרווייהו דהא הוא בעל ברוב אפילו טומאות משא אין זו. אבל הרמב"ם ז"ל עסק בפ"ה מכלכות טומאה חרבין כוספו דכילי שנתערב בחמשה אין הכל מטמא כנגע. אבל מטמא במשא אע"פ שפסק כ"י דהיי זה ואחר זה עד לבלב וספק נמי הוא דרמב"ם הא דבטמא גסה שפספס חררה דם אינו מטמא לא כנגע ולא כמשא. וכמה רב' בה"ס אף על גב דאביקא נקש' כיון דלא אביקא בהיומא. ונדאס לי דהפסק לפרך ברובת וזמר דל"ג דהא בעילה נעשרכ ברוב שפספס מטמא כנגעא. היינו אס' בעילה רחוי' לגב. אבל אס' אין בעילה רחוי' לגב דהלכה כר"י דעדין היא מטמא כנגעא עד שפסל מהיכלת כלב דוקא בעין בלא הערבות. אבל אס' נעשרכ אה"כ ברוב בעילה לענין זה שאינה מטמאה במשא. ואין לסקות כ"ל לר"ם לחזוני נמי אליבא דר"י הכי דים לומר דל"ג אי מתל' הכי ברובת אכתי תקי' קוש' הו"ס דר"ם. הכיזה לבר פ"ה טעמא דרמב"ם לגב. ומדאיני מטמא ביהל. אלאה טומאה כמאן דליהא. וי"ל דהיי מ"י להיית כר"ל דע"פ דר"י כו'. מוכח מזה דלר"י א"ל הרב' כלום אמרי' אחר ר"ס דאיני טעמא כנגעא אע"ג שכתבו בהו"ס הו"ס מטמאה דמת שלם ים כאן הוא דמטעין שפיר ונפיק לר"י ככסבל ממנו כל שהוא נדה הלידה סבור דהו ליכא הכא מת שלם היית לשי טומאה כהכרז דף כ"ו ד"ס מ"ט א"ל הפילו לבר פ"ה דאור דגמי טומאה מת לא שייך שנתערב בו ממין אחר בעילה ומהאי טעמא כ"י נכנסל ממנו משבו סבור. אבל הרמב"ם ז"ל פסק כר"ם דהיי ל"י כקב ובעל. ולפ"ו אס' נעשרכ בו הרבה תקי' קוש' הגמ' לר"י דהיי כנגע לא מטמא במשא מוכח טעמא. אע"כ ר"ם ובש"ס לא אמרו דבר אחר. אלא טעמא דר"ם כר"ל נעשה כנתן שנתבלבלה זורחא וטעמא דרמב"ם כמו שכתבתי לעיל. דאין דאיני רחוי' לגב ונעשרכ ג"כ ברוב אינו מטמא אפילו במשא. ובפסק הכל כהכמים דאין חומרי' שנתבלבלה זורחא והא כפילו בבית עמא דנמשא מוכח טעמא. ובש"ס מה"כ אבות כטומאה פסק כרמב"ם דבטמא גסה שפספס חררה דם אינו מטמא לא כנגע ולא כמשא ודו"ק כי נשון הוא :

טוב טעם ודעת מהנאות מהו יחוקאל לנדא זצ"ל בעל נ"ב

על המשנה דמס' נדה פ"ט מ"ג הובא בספרו ג"כ מהר"ק בשו"ת יו"ד סי' נ"ב וז"ל :

לבאר טעמא דר' נחמי' דאמר דבר שאינו מקבל טומאה אינו מקבל כחמים. לעי"ד נראה. מטום דכ"ג. התם למח כחמים טמאים הא הו' ס"ס ספק מעמא ודל"ל ממנו שמתן על הדידים עיין עליו דברים מ"ב' ובתשו' האחרונים שדו' נ"ב נגבא דספק מין בדידים אינו ספק שריי עינו דס' כמחא כפרוודור חייבים עליו על ביאת מקדי שחוקז מן המקור ואני אומר שגם מטום ספק זה לומר שמת מעמא הו' לו נאשר שריי אין כאן איסור תורה כלל שריי לא הרגישה וכלאסור דרבנן מהני ספק אחד לקבל. ונדאס לעי"ד שפך שגן הסורה בעיני הרב' היינו לעמא כלשהו מטום נדה טומאה נבשה ולהיות אסורה נעולה כל טעמה הכל ע"פ לידין דקיי"ל דמקור מקומו טמא אי' הדם ע"פ עמ' הוא וטעמא האשה טומאה ערב מן התורה נמאא שגל כרחק אס' זריבין לעמא האשה טומאה ערב שהוא ספק אחד ספק תורה שמת ממנו וכיון שכבר טמאה טומאה ערב עשוי' אותו שהוא מן המקור טוב מוכרחין אנו לעמא אותה מטום נדה מדרבנן שמתו אף בלא הרגשה טמאה. אלא דלכאורה אפילו טומאה ערב לא סי' לו לעמא את האשה

שכרי ים ס"ס ספק אינה ממנה כלל ואפ"ל ממנה שגא נקף לכודו תאוהו מקום לחוד ולא נגע ככפרה מתין ומגע ביה כסתרים אינו מטמא וכיון שאינה טמאה נדה א"כ אין טומאהה רק מטום נגע ויש ספק שגא לא נגע סתם כבשבה לחון. אבל תיבת שאין אנו מוכרחין לעמא האשה אבל עש"ס זריבין אנו לעמא הכנה שגמאא בו סתם מטום נגע ונמאא התעטו לומר שסוף מן האשה שריי נדה יש ספק תורה ולכן שלא לתקן מוכחים אנו לעמא גס פסקי מקבל נדה ומואח דלא בניי הרגשה וכו' כנגמל בדבר המקבל טומאה אבל בדבר שפיר ונפיק לר"י ככסבל ממנו כל שהוא נדה הלידה סבור דהו ליכא הכא מת שלם היית לשי טומאה כהכרז דף כ"ו ד"ס מ"ט א"ל הפילו לבר פ"ה דאור דגמי טומאה מת לא שייך שנתערב בו ממין אחר בעילה ומהאי טעמא כ"י נכנסל ממנו משבו סבור. אבל הרמב"ם ז"ל פסק כר"ם דהיי ל"י כקב ובעל. ולפ"ו אס' נעשרכ בו הרבה תקי' קוש' הגמ' לר"י דהיי כנגע לא מטמא במשא מוכח טעמא. אע"כ ר"ם ובש"ס לא אמרו דבר אחר. אלא טעמא דר"ם כר"ל נעשה כנתן שנתבלבלה זורחא וטעמא דרמב"ם כמו שכתבתי לעיל. דאין דאיני רחוי' לגב ונעשרכ ג"כ ברוב אינו מטמא אפילו במשא. ובפסק הכל כהכמים דאין חומרי' שנתבלבלה זורחא והא כפילו בבית עמא דנמשא מוכח טעמא. ובש"ס מה"כ אבות כטומאה פסק כרמב"ם דבטמא גסה שפספס חררה דם אינו מטמא לא כנגע ולא כמשא ודו"ק כי נשון הוא :

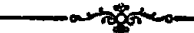
מסכת מבשירין

כתיב דק ותן לו זכים גופיכו סקוין מספקא לכו משנורו לספקיכו לחסוך חמיה דלא לומר
מכתו כחמט' ומחיכו כמי כמעשרות : רדעו מו דמה ספקיהו לעיל על הריק מדין אין כילא
קשיא נמי על טירוס כר"ס חפשו רבינו עובדיה מברעורא בהמתקין מחלה על מחלה לחמור
דכינו שפרו משבר אחר ויפשו ויפן כמעט לעניים וסמעות וילב כירובלים. וקסם מס ויעיל זה כיון
שלין כילא ולא בא לידו כולם מהר הפשר לך יתול עליו שם השני. והיובלמי לא אחר ההנהגה זו אלא
כעובדא דר"ע ודסותי' שאינו אלא נמין אחר ספק של כזה זו או זו. אלא בהעדרות מה ויעיל זה. אלא
כפשוטו לע"ד דעת הראב"ד בהעדרות דמחלה על מחלה להחמיר שיפירי ממקום אחר מן האחר
כמעט שני על מעשר שני. ומן המחויב כמעט עני על מעשר עני. כמו שברור פירוש זה במע"ט של
שבועות ומזלי שבועות שמחויב להפריש ממקום אחר על של מזלי שבועות ממקום אחר על האחר
שבועות. ככה פירוש דלהחמיר בהראב"ד כעבורה שבועות ובלשית. וסלי' כפי' פ"י ס"ג
להראב"ד. ועל"ד לא נראה הכי דעת הראב"ד. כי קושית ה"ל על פירוש הרא"ש עומדה לדעת
ודוק. מו עיינת ויותר נע"ד אף בהראב"ד שוסק דלגני דמחי איתו מיק דבר שיש לו מחירין
כ"ל. מ"מ אין מוכרח שמעבר המכנה י"א בדמחי דוקא כדכתתי לעיל. אלא שפירש נמי על
הך פירושתי המכנה ו' דכינוי כנה כרבה על כל המכנה לא בהעדרות מיורי כדפקה הרמב"ם
אלא בנותן מן שבוע כשהו זו פירוש כזה וסלין אחר כבוד לתחת שכן מן כבוד ולא כיון כזה
מד דבר שיש לו מחירין מפני דכל דפריש מונח פריש. וכדאיתא בסר"ן כיה סכ"ו א"ה ס'ו
הק"ג ומק"ד פ"ט. ולפירוש זה עולם שפיר פירוש הרא"ש על מחלה על מחלה להחמיר. ולי"ק עליו
קושית ה"ל ודוק. והכבוד של פירוש זה כוונת סר"ס וברעורא שפירי הכנו ולעין ספקא דמעבר
שני מעבר עני דלאו לפי הרמב"ם ע"י העדרות אין טעם לזון ספקא :

פרק ד ט"ז ע"ש נהו"ט מביא קושית כשהו מו"י וואלף ובערעורא. וכזה כיה קושית עומדה.
ע"ש בחמה סוגיא דמיניס כמניא ובפי' המכניות שם על המכנה דטעלין לידים הראה כי
אפילו ריה קושית אינה כי הרמב"ם פסק כס להדיא דלמעט כרך מביא אף לפרוש. וכינוי דסוגיא
דמחירין הלאן כין פירי נכמי זה אינו אלא לחומין לומר הרומי דמעבר בשאר במה דקאמר בשב"א דכינוי
כא ר"מ סא כגון. ואולם הפסתי בהלכותיך ולא מלאתי כלל דין מעבר כק דין חלין ומרמה מלאתי
והם זרדי עיון :

מסכת טבול יום

פרק ב ט"ז כי יהודה אומר מפיה ומשליה עטמה מן הדדין וכו' עטורה. פירש רבינו עובדיה
כעבורה והין פסול אלא מה שנגע ופולה בחדר ומלאים וכו' מחירוש הרמב"ם.
והוא בימיהו ה"ר בלא ולת אומר מין במינו לא בטל וטבול יום פוסל הויכח ד"ה בהבואה בזנים
פירוש ה' משנה י"ב כעבורה. גם קסם הא בע"ז חמר ר"ס דף ס' על פי דעת ר"מ דכל דלגני די
כרזה אסור לירך שרי. וה"ל דססה יינא יואכר יינא יואכר כפי' א"ן הפשוט
דמיר שבר כהנע ידו מן כהנע מה שבנק החבית יוא' לחוק ואינו נעדר כלל עם מה שכתבתי
והכל שרי אפילו אין כהנע מהו וי"ע. ועיינת בהוספה בסמך עליה הרמב"ם והוא שאלמר
שם הכי מן היר יעלה ביהוד ומהו ועל כרחק לומר כהוספה חיידי אס לא אי נאמר אי' תעבר
מה שבנק עם מה שכתבתי. וליע קושית ה"ל ה"ר ר' יהודה ס"ל מין במינו לא בטל [על
ההוסף' לא קסה. כי י"ל שפסק עיקר הירוק הגמ' ופריש דף ע"ט סא דדיהסא דביה וע"ש חוב'.
הך על הרמב"ם הוא דקביא מהו דק"ל בכל ס"ס כרבי' כדאיתא בחוב' שם וכן מסתגול דע"ג מוכח
כדפירשתי. וכאשר כתבתי לייבא כהוספה מן מלאתי כהוב' ממות דף כ"ב ע"ב ד"ס ור"י בסוגיא :

תפארת

סדר מהרור

צבי

וכפרה ומ"ל אמרו בחמירת תהלים כעוסק כנגעים ואלות אף דאלות קודם ואכמ"ל :

מסכת זבים

פרק ד ט"ו זה הומר בזב כו' ובר"ש כי כלי ששק כגעג כדי כגסא דעמא מת נמי מחמא
כלי ששק כו' ולבאור סותר למ"ס קודם על כהוספה שמביא שם דהזב למטה ארס
לגמא כגדיס וכלי ששק כגעג דעטעט בו אינו אלא כגעג כשרין הוא עמא וכגדין עכורין וכו'
פ"ט. והוא מבוס דהיה קשיא ליה להר"ש הא בלחמ עמא מת ג"כ מטמא כלי ששק כגעג. ולכן
פ"י דק"י על ארס שטמא בזב. וא"כ ארס כגעגא כעמא מת דהוי ראשון לטומאה איתו עמא
כגדיס וכלי ששק. א"כ שפיר שמייעטו דמטמא ארס לטמא כגדיס וכלי ששק ולא כדי נטמא
ובמ"ס הרע"ב שם ד"ס מהך כו' מטמא עומאה קלה. עיין תשובת חוס השני פ"י כ"ט וסי' למ"ד :

מסכת טבול יום

פרק ד ט"ה כדאשונה כו' מהללן כו' עיין בהרמב"ם פ"ד מה' מע"ט ה"ב. ומס שסעי
הראב"ד ז"ל מטובה דף מ' וע"ש ככ"מ :

מסכת ידים

פרק ד ט"ו כדע"ב ד"ס תרודות כפוס טלולים כהן כו' ז"ע הא טמא הנות אסור כגמא
דילפינן שם שם מע"ט. עיין מ"ו דכ"ט ע"ב ובמק"א כפי' ביה פ"ל :

מסכת נגעים

פרק ג ט"א נהו"ט ד"ס הכל כשרים כו' דה"מ למכח או אל כיון כשהיה מאי או
אל אחר כו'. וז"ע הא מזה דלא אחר ילפינן דנגעים ז"ל ג' אלא כהן אחד רואה
י"ח נגעים וע"כ וי"ט ע"ב דנגעים חסנה ה סדר' רמ"ה וכו' מסתדין די ל"ה יום להאריך כזה :
פרק יב ט"ח כע"ב ד"ס פסוק כו' דלכיר גרמא רוננו כו' עיין בהרמב"ם פ"י קומה
מת פ"ה ה"ה מה שפיר כמשה למך ה"י טו"ט פט"ו וכתבתי במק"א :

מסכת פרה

פרק ה ט"ו נהו"ט ד"ס גילת הרעגולת כו' אכל מהר"ם כ"י. עיין כהרע"ב מה' כליס
פ"ט מ"ד וא"כ לאו דוקא גילת הרעגולת :

מסכת טהרות

פרק א ט"ג כדע"ב ד"ס ואין פ"ה ופסוקי' המדוס כה כה"ס דמלך דמלך דל"ל אטמ"א
ידרום הכי פי ט"ז אורו כו' אונס ז"ע כדפסזיס דף ל"ו ענין לעדרם כעין זה
ידחינן מידי בלגד כתיב. וע"ש בהרמב"ן דפתי זה דחינן המטנה מהלכה משום דליכא למילף
מינה והלכתי במק"א :

מסכת נדה

פרק ו ט"ב שתי שערות החמורות כו' ללאורה הא נעיס קודם במשניות. וסולל כנגעים

מ"ח במשנה ר"י ור"י יוסי כו'. בש"מ רמ"ע גרים ור"י יהודה. ר"י יוסי ור"ש כו' ע"ש סי' פ"ה :

מסכת מזהרות

פרק ב מ"א במשנה האשם שהיה כובשת כו'. ע"י רש"י בהגדרת ק"ו פ"ב סב' לא אשכחתי במס' טוקזין ופ"ע רש"י בהעניה כ"ד ע"ב וע"ק וע' יב"מ :

פרק ד מ"א בר"ז ד"ה ר"א כו'. לאורחייכו דלוינו לזרוק ככר. לזון זה מפאה ג"כ בס' הרמב"ם ע"ש יש לעיין בזה אצו לאורחייכו דלוינו לעשות נגד הדן ברכות ל' ע"ב אין זורקין את הכת ומבואר בהוס' סס ד"ה אין זורקין וכן בש"ע סי' קע"א דלפי לא ממאס אין זורקין ע' פ"ו ומג"א הגט שעדותם סס בשם הב"י סס"ל הכי נ"ע דהמעין בב"י ימלא דלא קן הוא אמנם על כל הגדולים שהביאו הב"י סס יש לתמוה במרייתא דברכות א"ע סוף זורקין וכו' דמוכח דמיידי אפי' הכי דלא ממאס ע"ש ואכשר י"ל דכל הגדולים ואורחי' דלוינו סמכו על קן בריתא שהביא הרי"ף סס ת"ר ממשיכן וכו' ויש לעשות סמוכין עוד מסוגיא דתענית כ"ד ע"ב רבי יואל חיו הבבאי בי תרי וכו' והא דרבי יהודה יחזיק עיני' אינו אלא כמו יחידי ביה עיני' דברכות ל"ח ע"ב ע"ש וע' ופ"י דכל הגדולים שהביאו סוף עומאה כו' ע"ג הנ"ל בבואר יותר ונחזיקי ההרבה לבלתי דברי הרמב"ם ס"ל על ר' יוסי והנעתי בעיני' אחיה וע' יב"מ : מ"ח במשנה ספרו שמה. במשנ"ג טבור וע' יב"מ : מ"יב במשנה ספק מירות נותר. נגדריס איהא ספק מירות להקל : שם שהמליא מחזירו. נגדריס ובב"מ איהא המליא מחזירו כו' :

פרק ה מ"ח בתו"ס - ח"ה אשם וכו' בקמן שה"ה כו' ע' ג"ס : סי' ז' שהשיג ע"י נס בלבוש והביא ראה מן פ' תרומה דקדש ל' זכר ולאחר שמה קרבים בקמן ויריעה ל' קצבה ולאחר שמונה בסול ע"ש ובאמה הדין עם התו"ס דוח ידוע ומפורסם דדרך מיוחד להוציא מהספר ואין למקן מהן והרי מליט בזהוה וסס הא"ס המוכח בסגול' וסס האשם המוכח בקמ"ץ וכן בשמואל ב' גבי אבשלום ולו אחות יפה בקמן עוד ראה ברורה מתמורה כ"ס ע"ב וזהו ולא וזהו ע"ש ברש"י וסומן גסיס מקה"ץ ע"י ג"מ פ"ו ע"א ועל הזכר נאמר והבטול' וישתא אללו :

פרק ו מ"ו במשנה הכניס המפולסים. צעירובין איהא מבוטח המפולסין וע' תוס' סס ד"ה ת"ס :

פרק ז מ"ב בר"ז ד"ה א"כ יספספ הפהמין ש"ג הרמב"ם והר"ם כפ"י וכן הרמב"ם בחזירו נס הרמ"א ג"ד כו' ק"כ כתבו דקר א"כ יספספ חיירי בפסיס ע"ש ולכן ל"ע שהר"ב לא פ"י ק' ופספר דקמך עמו על דברי הר"ם בסוף מ"ו ע"ש וע' יב"מ :

פרק ח מ"ב במשנה וכן מעליה מהוהה ע"י יב"מ :

מסכת מקואות

פרק ג מ"ד במשנה המפלת הכלל. ע"י יב"מ :

פרק ה מ"ו תו"ס ד"ה בת י"א שנה וכו' פ"י הרמב"ם וכו'. הא דנחה הרמב"ם לפעם אחר ממ"ס בנמ' מן יובן את הללע כראה משום דנמ' איהך מ"ד דריס קן יובן קבלה הרב"ם לתוה ע"ש ולפי מלי דק"ל שנת ג"מ ע"א סוקבת חיירי משום בוגים בנמ' ע"כ דק"ל קן שקלעה הקב"ה לתוה לקן השכיב הרמב"ם לתת עפס אחר. וע' יב"מ :

פרק ו מ"ט בתו"ס ד"ה כל ש"ל קסקת כו' וא"ת ומגלי דענין תרווייהו כו'. ואו תקפי א"כ לכהוב ספסיי לחד ע' במהר"א שישב על ב' אופנים ותו' השני נראה כוונת הפשוטה דודאי לא שייך לומר שהתורה תסמוך על הכלל ולא כ"ע כלל נמירי. דבשלמא קוסית הנמ' א"ס דכיון דתרווייהו צע"י סו' צמינן דקסקת לחד ולכא למשעי דאס ימלא חתיכה עס ספסיר לחד צאמת לא יוכל לסמוך עליו. וע' יב"מ :

פרק ז מ"ה במשנה אס עברו שלשין. מלת שלשין ליתא במשנ"ג : מ"ו במשנה צבעט סמנין כו' ע"י יב"מ : שם של פיל חלוקת נפס. ערוך ערך חלק ל' האריך בפ"י זה ע"ש וע"ש בערך לעס וע' יב"מ :

פרק י מ"ה במשנה ערו"ס שמה טבור מלסמא (במשנ"ג). מלת משנא ליתא במשנ"ג וע' יב"מ : מ' ה תו"ס ד"ה ומסמחא משום כחם כו' ותמוהי על מ"ס הפחות מרביעית כו'. ולעג"ד להעלות ארוכה לפי התבואר עירובין ל"ס ע"א יומא י"ב ע"א ובמהו דוכתי דהסס ת"ק דפליג על ר' יהודה היטרי ר' מליר ובתוספתא פ"ג דמכשירין איהא דס המת מטמא ככ"ס דברי ר"מ ר' יוסי אומר ברביעית והשת"ל הרמב"ם שהביא התו"ס דלדוקא ברביעית עסיר פסק במתני' דלהטות וכו' ויוסי דהלכתא כיוותיס לנבי ר"מ ע' עירובין מ"ז ע"ב נס תוס' ספיר קאמרי אילבז דת"ק דמתני' דהיטרי ר"מ לביקוסי תוספתא דמשנ"ג כ"ס הלכך כתבו מדוקדק ד"ה מקור מקומו שמה וכו' לת"ק מקומו שמה ולא לעיין שיהא הדס נוגע וכו' פחות מרביעית וכו'. וע' יב"מ :

מסכת מבשרין

פרק א מ"ה במשנה הממחק כו'. ע"י יב"מ :

פרק ב מ"ה במשנה מהנה למחלה. בשנת ק"א ע"א איהא מהנה על מחלה מלא בה מניאס. לביאה דמניאס קח מנומנס ויתכן כפי שהוצא מהנה זו צ"מ כ"ד ע"א מלא בה אבידה ודקדק למתני אבידה לאסוקי דרך היטות דק"ל לא יסול ואלן הקדוים נכריס ישראל משום מ"ס החמיל עיר שישראל ונכריס ופתיח במ"ס דמליק וכן ביאר לכולו מתני' : אמנס ההס צב"מ דמייתי הך משנה להוד הקדוים ישראל לנכרי ע"ש : מ"ח מלא בה בסר. ע"י יב"מ : מ"י במשנה מהנה למחלה דמלי הרמב"ם פ"י מה' כלאס ופ"ס מה' פו"מ דין י"ב פסק שכל הספיקות איכורס אך מדברי סופרים ורצה מהגדולים נהלקו עליו וס"ל ספק דלירייתא לתומרא ומ"ס הכסף משנה סס ע"ש. והנה ממשנה דכחא דקתוי מהנה על מחלה דמלי ומקלין בה כדלפי וכל הכי ספק דלירייתא דהא חיוב מעשר דלירייתא הוא יבא מוכח כדעת הרמב"ם בשלמא בדמלי דעלמא תמרי' רוב ע"ה מעשריס הס אבל הכא אף בעיר שכולס הנכריס ומעשריס רק הספק אס אלו הפירות מעשריס מתי' י"ל דכל הגדולים והתורים ס"ל כדעת הזו"ס דמעשר פירות דרבנן א"כ הוה ספק דרבנן אמנ"ס הרמב"ם לביטוחו ספק נהדיא פ"ב מס' תרומות מעשר פירות דלירייתא ימלא בזה ריחא נכונה לדברים הנ"ל. וע' יב"מ :

פרק ג מ"א במשנה המעלה פירותיו לנג. ע"י יב"מ : שם שיש להן מטעה לעיל ס' פ"ג פירות פ"ח מ"ו : מ"ב במשנה החילקה שטרנים (והספני) כו' במשנ"ג וכן במ"ק י"ג ע"ב ובכל המפרשים איהא והספני בנזן. ע"י יב"מ : מ"ה ב"ן גדולים ב"ן קפוס. פ"י כאלוהי רבא ר"ל זין מחדס גדול. ז"ן של אהב קבן עכ"ל. ע"י סוכה מ"ב ע"ב ס"פ לולב וערבה יכול לזכול כוית כו'. א"כ אשמי' אף דקמן ל"ל דעת להחשיב שסקין : מ"ו בתו"ס ד"ה ואס נפל על הדלעת לא ידעתי כו'. ע"י יב"מ : מ"ח במשנה אמר (להן) לא כו' ל"ל להס :

מסכת זבים

פרק ב מ"א תו"ס ד"ה הכל ממשחין כו' כעין מיעוש אחר מיעוש כו'. ע"י יב"מ : מ"ב במשנה נכרי שראה קרו. ע"י יב"מ :

פרק ד מ"ה במשנה. קרע הזב סטורין. ע"י הוצב במס' שנת פ"ב ע"א ובד"ס ותוס' סס ד"ה הזב וכו' מערסס מול מערסס לכונן ככלהס : מ"ו במשנה הזב צנף מחוסיס. ע"י יב"מ :

פרק ה מ"ב תו"ס ד"ה הבא רחשו וכו' ומסתבר דבא רחשו וכו' נמי ע"י לנין היא וכו' ועל ממני לנבין הלא שיערו חכמים [עירובין ד' ע"א י"ד ע"ב פסחים ק"ס ע"א הגינה י"א ע"א יומא ל"א ע"א] מי כהא שכל נוסף עולה בקן והמה חתק"ס לנין ואס א"כ לכל נוסף חתק"ס לנין א"ך יבא רחשו ורובו צ"י לנין בשלמא דרך נפילה שייך ספיר אבל דרך ביהא ל"ע וע' תוס' גיטין ס"ז ע"א ד"ה הבא ותוס' שנת י"ג ע"ב ד"ה וסבור וע' בתו"ס בעדיות פ"א מ"ג בשם הרמב"ל וזוה אפסר ליישב קוסית תוס' שנת י"ג ע"ב ד"ה והבא כו' מיהו אחר העיון בתוס' הכלל ונרססס צנמ' לא תריבי לעעמא דברכ"ל ע"ש :

מסכת טבול יום

פרק ב מ"ז במשנה חבית שנקבה כו'. ע"י צע"י ס' ע"א א"ר יומר כתנאי כו' ואייתי למסנכ דכחא וכן מוכח בפ"י הר"ם ע"ש וע' בתוס' סס ד"ה אמר רב פפא כו' דלמא בריתא לא שמיע ליה כו' דקדוקו כתבו בריתא לא שמיע ליה דעל משנה לא שייך לומר לא שמיע ליה כמ"ס תוס' ב"מ ק"ד ע"ב ד"ה הי"ג דתניא. אמנס יס לתמוה דהא הך כתנאי היא משנה דיהא וכו' ידוע ל"י לה"פ ואס"ס פסק כר"י והדין עס הר"מ וז"ע :

מסכת ידים

פרק א מ"ב תו"ס ד"ה בשמן התמימי מתמנת כו'. ע"י מ"ס בס"ד הענית מ"ז פ"ג :

פרק ב מ"א במשנה. נלטי ידיו. לפי ג"י ר"ת געמיין ע"ו ע"ב ד"ה היטול צ"ל בסתי ידיו :

פרק ג מ"ד במשנה גלין שפסכר ע"י יב"מ :

פרק ד מ"ד ובבתי את שבות עמי ישראל (ויחורס). מלת ויהודה ליתא בקרא וע' יב"מ : בר"ז ד"ה ושבתי את שבות עמי כו' וכסס שאלו לא שבו כו' לכאורה לא ידענא אצו בולבו בחדא מוחתא מחתיבו דלמא בני עמון פ"י פסוסי כמשמעו שפכר חורו. ונראה דא"י במדרשות דלכלל סאחרב צלומות מאת ה' היתה וזה כי היכי דלא לקרו לישראל גלולות [כדליתא חולין ס' ע"ב וזה העס וכו' ע"ס] והשתא ספיר הביב מירכאל עדין לא שבו ע"כ נס בני עמון עדין לא שבו כי היכי דלא ילקרו בני עמון לישראל גלולות : מ"ח במשנה שאתס כותבים את המושל כו' ע"י תוס' צ"ב קס"ב ע"א ד"ה לפי שאין כו' דלא גרסי' את המושל עס הסס כמו שכתוב בק"א משניות כו' :

מסכת עוקצים

פרק ב מ"ו במשנה שלל הכובסין. ע"י יב"מ :

פרק ג מ"ח במשנה אס יכולין לחיות. בחולין ע"ה ע"א איהא משנה שאין יב"לן לחיות. וע' תו"ס ע' יב"מ : שם במשנה יחור של הגנה. בסוגיא דחולין ק"כ ע"א א"ר א"ר מ"ס דר"ג וכו' מ"ס דר"י וכו' הו"ל ומעורה מעורה ע"ש משה :

שם יש צימקתה תלת מאה ועשר הוי ע"ס וצחתי יס"ל כחצתי יס"ב כחן כס"ד :
 לענן סוף המשינות ברחבו נראה דרבינו הקדוש שסידר המשינות דלתי מדוד מהסך
 ציבותיה דודד וזה ידוע כד שמוע ישראל ה' אחד כשיגלה מלכות בית דוד צמורה
 וזה יספור אל עמים שפה צמורה לקרא כולם בשם ה' וע' רש"י צפ' וחתקן על פסוק
 שמוע וגו'. ובספרי פ' נשא וישם לך שלום ר' נתן אומר זה שלום מלכות בית דוד
 שאל' למרבה המהרה ולשלום אין קץ וכו' וישי' זה המכון שהתחיל מאחמיל קורין את
 שמוע כו' ר"ל שיקראו כולם ה' אחד וסיים לא מלא כלי מחזיק ברכה אלא שלום

מפנה החכמים לא ס"ל כך הדואיל ומעורר. והשתח' לפי פסק הר"ב כחכמים מאי
 מקשה בגמ' דילמא טעמא דר"ש וכו' הא ספיר אינא למימר דבעי לארמא טעמא דר"ש
 אלינא דהלכה וים ליישן. ובפ"י התי"ב שנספה הביאו מן התרגום וכו' הרמב"ם
 וערוך ולמה לא הביאו מן התקרא (איכב ג') ויפסחתי וכמ"ס הרשב"ם ב"ב ג"ד ע"א
 ה"י מאן דפסח וכו' הר"ב מ"ו פ"ד דשביעות: שם בשמנה והכ"א אם יכול להיות.
 בחילין אינא כך והכ"א אם יכול להיות טעור ואם לאו עמא: שם ב"ב ע"א וי"ע מה
 ריב"ל כו' בנכרדין ק' פ"א אינא כ"ו דלמרי צמערבא משמיה דרבא בר מרי וסיים

סדר הגהות וציונים טהרות

סדר הגהות וציונים אברהם שמעון טרויב ז"ל אב"ד דק"ק קיידאן.

בעה"ם הגהות וציונים על בה"ג.

מסכת ברים

פרק א מ"ג למעלה מהן זובו של זב. ע"י רש"י ד"ה למעלה חבב למעלה מנ'
 אה"ט שרן וכו' וס"מ. מראה מדבריו ז"ל שהוא מפרש דכולהו למעלה
 מהן קאי אמתנה א'. והושב זבוב ג"כ מה שיש בהן לך קל. ומלתי צ"ש ג"כ
 כסירות זה. וב"מ ליקמא דממרכב וליך אמר למעלה ממרכב הוב וכן כולם. וי"ע מה
 דלא חשיב רש"י רק ג' :

פרק יא חוספות רע"ק אות ל"ב. וזה ממשל לא שייך אלא בכלי מתכות דבעי
 האה ג' ו' אכל בשאר כלים דלא שייך בזה מי טמאה. דברים אלו נפלאים
 מאד ורחוק להעמיס בהן ד' הרא"ש שפירש דכלי מתכות דמשמאים באלה משום דחרב ה"ס
 כחלל רזיה אדם למטר טהרות: שם אות מ"ו המה על הר"ב ש' דכספריס המיזרן
 אינו טמא רק טומאה ערב וכו' דע"כ ל"א דפירש טמא טומאה ערב כמה דמיירי
 כשכרך לאחר שנטמא המטא. ומש"כ כלן דניסא הוב על המטה למיזרן. נעשה המיזרן
 מו"מ וכו' גם המ"מ. ואע"פ שאינו כדאי אומר איני שדקן ד' הרע"ב. ע"י מ"ו
 ד"ה פירש ש' ולא הוי כללים שנכדו כו'. והמה ד' הרמב"ם צביה"ה. ולכאורה
 ד"ה קארי לכו. אך צמח לפי פ"י הרמב"ם מיזרן הוא כמין אלוזר. שפיטא דאינו
 ראוי למי"מ. רק דכשהיא קשור צמטא ו' טפחים דינו כמטא ומיחטמא מו"מ.
 מש"כ כספריס דינו כסדן טעמא וילון דטהור ממדרס. ואף דשם צביקן מעשה
 ליטהר הכא כפרישה הוי מעשה. כיון שאינו ראוי למי"מ. וזהו ש' הר"ן לקמן שאף
 ע"פ לטנין ט"מ י"א מידי טומאה מו"מ כפרישה מ"מ לטנין טומאה מעט טומאה
 ה"א אף לאחר פרישתו. דלא סימא רק מדין כלי ותרווייהו כלים ניטרו ולא חשיב
 כללי שנכדו. והוא דהר"ב דלידי דינא הוא מדתכב צמ"ה דינא דטומאה
 מדרס וטומאה ו' וטומאה ערב. ובמ"ו כתב רק ט"מ וערב והשמיט דין מדרס.
 רק דלא מלי למיכתב מטה שכרך לה מיזרן וישיא עליו הוב דכסה טמא רק טומאה
 רחשן כשפי' דהוא עיקר דינא דמו והא דלאר צמ"ה מטא שיהיה טמאה מדרס.
 ונתן עליה ה"ה דלף דכסה"כ כדוך בשעה שנטמאה מדרס. אין המיזרן טמא רק
 מעט מדרס לאחר שפירס כלי רק דלשמעין דבשעת חזרון טמא אף כשהי' המזרן
 טהור. דהוא דינא דלקי כולה מתמיהן כ"ל צבור לדעת הרמב"ם והרע"ב בע"ה :

פרק יג מ"ב בהגש"א אות ל"ו. וגם הנרי"ב העירו בזה. ולענ"ד בית קבול דענפת
 דמאז לכדור וזימט. דעיקר השמיטן כשהן מחזורים ומלאים. ואל"ה הם
 שזורים. ולהכי לא חשיב בית קבול אכל היום עומדים נפרדים. רק בבת שקולט
 קובע הטן על הברול וכן כל ידות הכלים שמהמשיין בפת שכלי קובע בהן לא חשיב
 צ"ק רק יד הדרבן משום דהוי צ' כלים הרחוק ודרבן. ולפעמים משתמשיין רק צ"א
 והב' נטול ונשאר אח צ"ק :

מסכת אהלות

פרק ב מ"א חשב הגר"א י"ג דברים המשתמין באלה וברמב"ם חשיב י"ב וס"ס הוא
 שם שחבר רביעית דם וכונתו שחושבס ל"ג דהוא מפרש צמתי' כסירי"ש
 וחוס' מייר ג"ב ע"ב שהרובע ב"ה מרוב צנין או מרוב מיין דוקא. ולהכי חשיב לכו צב'
 רובע הב"ה מרוב צנין ומיין. אכל הרמב"ם מפרש רובע ענמות שסס פחותים מרוב
 מיין ע"כ חשיב לכו צ"א. ואע"פ שאינו כדאי ל"ל ראה לפירש"י וחוס' וע' ר"ס
 מ"ס מספרי זוטא. ויחישב צ"ה קשיית הוד"ה כל יומא פ"א שהקטו למאי אקטרי' ל"ס
 ל"ל קרא לרביעית דם מנ' מתים. הא ק"ל דכל שטומאתו ושיעורו סוס מנטרפין
 ויתירו דלמיירי צב"א מכל' נפליס שאין צב"א רביעית דם. ולענ"ד דברייהם הק' קשים
 להולגן דבאהלות ס"ב מ"ב פליגי הנה רביעית דם הנה ממת א' רע"א מנ' מתים.
 דם קפן סינא כולו רע"א כ"ב"א א"כ לא צבי לרע"י ירוף כלל. ובגמל"מ שם משאר
 דר"ע מטמא אף שצדרה וגלגלה ואבר מנ' מתים. וע"י הוי"ט שם משה"מ הרמב"ם
 דכלהו יליף ג' מדרסא דנפשות. והוא מבורר שלא כדצרייהו ז"ל וגם קשייתם ל"ל
 לתרן. מבורר בהמה וחו"ט לכות בשר נלל ורקב מנטרפין מנ' מתים. הו"ג רובע
 ענמות ואבר ורביעית דם אין מנטרפין. ונראה הפעם. דלמי חשיבוקן בלימותן

כאבר והו"ג. כשהן מנ' מתים לא מנטרפי. מש"כ שער התלוי צממות כמית בשר
 וגלל ותרווד רקב מנטרפי אף מנ' מתים. ואל"ה ה"ס נמי דרביעית דם דיטמא מטעמא
 דהוא נכשו של אדם אינו טמא מנ' מתים דלא חשיב נפש ומדחשיב צממיה גם רובע
 ענמות דמבור מנ' מתים לרבין ע"כ דחשיבותא דידכו נמי משום דבאים מרוב צנין
 או מרוב מיין ולהכי לא מנטרפי מנ' מתים. מש"כ לפי' הרמב"ם דאין זה רק שיעור
 כמות. ומ"ס לא מנטרף דמ"ס מכות בשר. אולם גם להרמב"ם אין השעור תלוי רק
 צממות לצד דפסק צ"ב"ב היה דמטמא אחד אינו טמא באלה דצביקן דוקא פן
 הענמים עיין שם :

פרק יג מ"ה הגרע"א בלות י"ה היתה צמ"ג דלהרמב"ם דמפרש באוכלין שאין
 מוכשרים ופחות מכבי"ס מצטל לכו. וידק צ"ב כדפריך אדשמואל מהכא
 לכבי"ה אינו ממשע. ולענ"ד פ"י הרמב"ם הוא למסקנא דקיי"ל דשמואל דכל שאינו
 מצטל אינו ממשע אף בשלל סוכער. והוכשר אינו ממשע מטעמא דכל המקבל טומאה
 חוץ"ף אף אי לא חשיבו ולהכי מפרש הרמב"ם דרישא וישיא מיירי בלא סוכרו וכבי"ס
 ה"ס דאינו ממשע משום דחשיב ולא מצטל ל"י. אכל להס"ד דגמ' דכל שאינו מקבל
 טומאה אף אי לא מצטל ל"י נמי חייץ. הוי מפרשיקן כפ"י ה"חוס' דמיירי דתרוויכו
 ב"סוכרו. ופחות מכבי"ס ה"ס דממשע משום דאין בו קשיעור לטמא :

פרק יח מ"ד ולמייר צמ"א צודקין וצמ"א אין צודקין. ע"י הוי"ט שהאריך וזכה
 דב"ה מלכה ואינה משנה. ומי"י בפ"י הרא"ש שפירש ב"ה צ"ס צודקין
 ואם מלא עטס מגלה כו' ובצ"ב"ה מסיק אפילו לא מלא מגלה צוסק טמא. והנה לצד
 שדבריו מוטמנים לפלא הוי שלא העיר מהא דמייר דמבור שאלה הנייר מגלה לבי"ס
 ע"כ ל"ל שכוונתו לפרש מתני' כהלכה. ויפרש בצ"ב"ה דלמחמרי וסדרי דלף דקיי"ל
 דאין הנייר מגלה לבי"ס הוא דביעבד היכא דלא צדיקין אכל לכתולה צודקין ואם
 ימנא עטס כשעורה מגלה עליו כמיר טמא מספס. ובס"ס דל"ס לנדוק דלף אס ימנא
 סו"ס ה"ה ספק אס נגע הנייר ואל"י לנגח ואל"י צדבריו. ואף אס מלא לא יגלה
 צוסק טמא. ולדעתני גם הרמב"ם צפירטו זה כוונתו. וגם צדבריו לריך לתקן מעט :

בענין סוף טומאה לצאת המצור צפרק ג' ובפ"ד ובפ"ט דלהלפת ע"י

צ"י שפ"א בשם מהר"א ד' רש"י עירובין ס"ח ע"א.
 ובינה ל"ח ע"ב. דהוא הל"ג. ועי"י הוי"ט פ"ו דלהלפת מ"ג ובכמה מקומות נראה שהוא
 מדרבנן. ועי' ס"ך שפ"ב סק"ב ומ"א ש"א וספ"ג שפסיג על הש"ך. ודלתי מפרשים
 כוונתו דקאי קרא אס"ל ללח. ואין צדריו מורים ע"י. ובשער אפרים ס' ל"ה המה
 ג"כ ע"י שהביא ראה מארונות לבית שאלה המת פתוח לתוכו. והחליט ג"כ שבהית
 הפתוח ללחל המת דלורייחא. וכל"ה צמרה"ט ס' ל"ו. ולישב ד' הש"ך ל"ל צבור
 דמ"ס כדלתיחא צבור סימן זה ובצ"י דל"ח אכל שבו חלל טפח טהור ע"ס ודו"ק.
 וכתבו שלא צמקין. וז"ל אחר מ"ס דס"ס ללח. והוא ראי' דלף כשהבית סתום מכל
 ד' אינו טמא כל סביבו מדין קבר רק מדרבנן שכן ציאר הב"י שפ"ב דכל שיש חלל טפח
 לא הוי קבר דלורייחא. וא"כ לכה צבתים הסמוכים אלא טומאה דרבנן משום טפול"ס
 וצרישא מיירי צבתים הסמוכים צנונא דש"ע. ועכ"י יש ללמד דגם צבתים הפתוחים לאו"מ
 הם ג"כ דרבנן. עפ"י ד' מהר"א"י הניל שבה"ב צ"י שפ"א שנתהפך דלף אי ימא
 דס"ס ללח הל"מ אולי אין כהן מזהר עליו מטעם דאין הנייר מגלה עליו. וזה
 הספק עמנו יש להסתפק גם צבית הפתוח לאוהל המת ע"י ירושלמי נייר פ"ג
 ה"ג וחוס' אלהות פ"ס. וברמב"ם ס"מ מוס"מ ה"ג. ויגרות ס"ו ה"ה ו' מכל הנין
 נראה הנייר אינו מגלה רק בלוהל המת ממש. וידוע דמטה וגמל הוי דלורייחא אף
 להקל לחוד צפני הטומאה. ואע"כ כתב הרמב"ם דאין זה רק לתירומו אקדשים ואין
 כהן מזהר עליו: ודעת הרמב"ם צביקן סוף טומאה ללח. ע"י צדבריו פ"ו ובפירושו
 שפירש דינא דהמת צבית ולו פתחים שהוא מדין קבר וספול"ס דביי ומגלל וזכר
 דוכתי הוא מפרש דלא דשלוהל בהטומאה צתוכו א"ל דרך רק דרך אוהל אחר אינו
 חוץ"ף והוא מהחוס' דאוהל ומ"ס אינא מילינים על קל מפרות שבתוכס. ולא על
 הטומאה. ע"י רש"י וכן אוהל כי כל הכלים שצאוהל החיצון מטמאים. ובספ"ד ה"ב
 שאין המחילה מנעת הטומאה שלא תלא והטמא כמו שצארנו שבתוך הבית. וע"י צב"ר
 ס"ז מ"ב ונראה שהיא דלורייחא לדעתו. וכהן מזהר עליו. וזהו ש' צ"ב"ג ס"ז
 מאלג

מאכל. וכן אם נכנס לאוהל טמא שניכנסה לו הטומאה נוקט. אש"פ בעמדה של שומאה צניח אחר. ומסיק שם וכבר ביארנו כל האוהלים שחכמים לכן הטומאה אף בתאם מהן כו' ואיזה מהן מד"ת ואיזה מהן מדבריהן :

מסכת נגעים

פרק א מ"ד ב"ר ס"ד ר"ב ר"ב. ובהבין מנאחי דרדב"ה חביב נמי הסגר שנתחלה כו' כוונתו ז"ל דרדב"ה דחביב הכל למראה א' וכל ד' מראות מטרפין מקרום בינה ולמעלה לא מני חביב דמטרפי להסגר א' דב' לא סיד לירוף כיון דמקרום בינה ולמעלה טמא פשיעא דאף אם מקלה הגעג לבן יותר דהוי נגע. רק דבסוף סגר קמ"ל דלא אמרינן דהיה נשטה קאת הגעג ונגע אחר הוא. ולהכי לא מני נגמתי' וסגרו בהמה דקאי לבינה דרדב"ה. אבל לר' דוסא ושקביא דלא מוטרפי בכל גווני ארבעין לאמושיק דמטרפי אף בתחלה: מ"ה והלך לו שער לבן רט"ו פ' הוריש גראה דשער לבן דוקא כשהיה שחור ונהפך ללבן. ש"כ"ה ספק לבן מהתלה שחור והפך ללבן בתוך הגעג:

מסכת פרה

פרק ז מ"א פליאה ממני מהוד כוונת הרמב"ם פ"ח ה"ו מפרה האומר לחבירו קדש לי וקדשתי לך האחד כשר והשני פסול שהרי קידש בשכר וכן בסוף דבריו באותו הלכה וכן פ"ב שם הקדים טמאה דשכר פוסל בקידוש. וקצרה דעתי ז"ל טעמה דשכר דלמאורה המכסה וההולכה מתפרש שפר טעמה דהמלאכה פוסלת במים עד שיטיל דמאור ואח"כ אינו פוסל ודין דפ"ה ה"ה וד' דפ"ה ה"ה ד' ו' ו' ו' יעמתינו על דעתו. וז"ל דבדיקה שם במ"ש הממלא לעלמו צב' ידיו כאתה בקדוש אחד פסול צב' קדושים כשר ז"ל איפסא וכ"ה ג' ה"מ. וכאפסא מןהתורה ש"כ ה"כ"ט ט"ו ומזכרת ה"ה דלמלא ה"ו לפרושי מ"ש ה"כ"ט דה"ה ט"ס:

פרק ט מ"א ברט"ג ד"ה וחסמים. ורמב"ם פ"ח ופליאה בעימי כו' ע"ה רמב"ם ס"ו ה"ו ע"ה ע"ה ופסול ב' מהן לים הגדול. ומפרש כן לדר"א וכן פ"ה דרדב"ה אפי' צנחנים לפימה און בינה ווס ט' האות לחון. ומיושב קיסית הו"ה ג"כ:

מסכת טהרות

פרק א מ"ג תו"ט סד"ה הכנסים. שלא ה"ל להסות אלא לפרש. הרמב"ם דקדק לכתוב והמקומות הרבים מן כו' והוא מנטרף אף בשחור מדין אוהל כדל' אלעזר חולין קכ"ה ולא מדין שומר וצוהים שמיים קרובים לזכר ואין עומדת רק מדין שומר פ"ה פ"ג משנה"ש ה"ט סגונו מנטרף בשחור דמיירי בלא דאכשר וכל עומדתה מוסס סופה לטמא טומאה חמורה משא"כ בטמא צב' י"ד למיירי בהוכשר ומטמא מדין טומאה קלה יש שומר לטומאה קלה ועי' בפ"ה סג"ה ודו"ק וגם דברי הס"מ לדקו :

מסכת מקואות

פרק א מ"א שהה טמא ונפל ככר של תרומה אם הדיח כו' ע"ש פ"ה סע"ג והתו"ט. וז"ל למה לא חבטל הסיפה הטמאה במי הגבא. נס החילוק בין מי תמליץ וכלה פסיו צמ"ו. דהתם מי סהרים מעטלים טפה הטמאה. ומ"ה נס דמ"ה ס"ב דמכשירין. הובא כאן בהר"ב צמ"ד. דבקדמו מי שפיכות אם רוב מהסבור טהור ובקדמו מי נשמים אפילו כ"ש מי שפיכות טמא. והוא תמוה מאד וכבר עמד בזה הס"מ להדרגה הל"ל קמא קמא צטיל. ונדחה אף דבד"ה הסיחה מנבל האיסור. מ"מ בטומאה א"ה אפילו מנשקין טמאין שכלו בטורין להדרגה טמא און אף כשהסבורין און רחיון לקבל טומאה או שפיר מעטלין. ובהה דפ"ה דמכשירין ע"ה שכלו עליהן משקין וירדו עליהן במים דמי נשמים החלתן בלא לרצון א"ה להס להטמאות וע"כ הם מעטלין משהקה הטמא וע"כ מי שפיכות הטמאין שירדו עליהם מי נשמים. הך מי נשמים שירדו עליהם בלא לרצון ולא מקבלי טומאה שפיר מני מעטלי למי שפיכות. משא"כ אם קדמו מי נשמים בכלי או בגומא. ושפך עליהם מי שפיכות כשר הוחשבו מי הנשמים ומקבל טומאה ממי שפיכות ולא מני מעטליהו. ועי' בהג"ה פ"ד מ"ה דטהרות ובר"ז והו"ש כאן. ומי הגבא דמתיתין כ"ו סהן צנבא ל"ל לדין כמחומר (עי' הג"ה פ"ה). ולא משמחלי ולא מטמא רק ברצון כמבואר בד' הרמב"ם פט"ו מנה" ע"ה א"ה ואף שהוא דקדק מטעם רצון היינו דמפרש ליה אף במים שאובין אבל צאינס שאובין דייס כמחומר. וע"כ לא מקבלי טומאה. וגם לא מני מעטלי להסיפה הטמאה או למים הטמאין שכלו לו צהן. ל"ל דזה ג"כ מנעט מחומר ע"פ המבואר בפ"ט דהרומה ק' לגינן של תרומה כו'. ויענוא מנעט בתוספת דקרקע לא חישב וכן כל מחומר. משא"כ אם עלו המים על הככר ולא הדיח שאו נתלם ועוד לא חישב עליהן ולא עלו לרצון שפיר מעטלי לסיפה הטמאה. וכן אם הדיח והעלים לרצון שפיר מקבלי טומאה ונעמלו מהטפה. והיינו נמי טמא דמי המיתת שלה ספקן דהנסיגה הזאתמלים מההרים הם תלום שאו ועוד לא חישב עליהם שפיר מני מעטלי אף למים טמאים שנגבא. והו' לפרוש הר"ם והר"ן. אבל הרמב"ם שם דמפרש כל מים שבקרקע אף שהן שאובין און מטמאין ומיטמאין אלא לרצון. ומפרש נפל מים דמ"ג כשכלו לרצון דוקא כמפורש בדבריו שם א"כ כשנפל הככר שלא לרצון ולא קדיח טהור טמאה דאף שהמים שנגבא טמא אש"כ א"כ מטמאין אלא לרצון און

טמא אלא א"כ הדיח יד דבריו מטמאים. וא"ל לטעמה דסיפה טמאה שפי' הר"ם והר"ב ע"ש. ועפ"י ארוח לן מהלך ד' הרמב"ם ספ"ה ממקואות שכתב. מקוה שאין בו מ' סאה ונפל לתוכו פחות מנ' לגינן מים טמאים שאובין ה"ו כשר לחלה ולתרומה. ובסולתין להקות עליהן. ירדו עליהן בשמים ורצו עליהן הרי אלו כשרים להקות עליהן נפלו לתוכו ג' לגינן מים טמאים שאובין ה"ו פסול לחלה כו' ובסולתין להקות עליהן ירדו גשמים ורצו א"ה כשרין לחלה כו' ובסולתין להקות עליהן על שינא כל המים הראשונים שנגעו כולם כשאובין. וכן מקוה שיש בו מ' סאה חסר דינר כו'. נפל לתוכו פחות מנ' לגינן מים אפילו כולן טמאין ואח"כ נפל לתוכו משקל דינר מי נשמים שהשלימו כשר כשרם שהוא טהור לפיכך כד הוא טהור לכ"ד. עי' ל"מ וב"ה כ"א שדחק צוה הרבה ועמד בקושיא. ורנה לחלק בין ל"ט סאים לבין חסר דינר שהוא קורעב. ולא מנינו זה החילוק ע"ש הישב בדבריו מה שנתקשה מאד בזה דלמחר להקות ומותר להקות. ולפי האמור יתושב צב"ה באין נפרס. דצפ"ו מטמא"מ במי נכחים ביאר נכלו משקום טמאים לרצון (אף דבפירושו פ"ה דמשקין מטמאין לרצון ושלא לרצון דברים אלו נע"ע. ועי' צב"ה ל"ג רש"י דמשקין) ש"ל לא לרצון לא נטמאו מי הגבא. ומכ"ה הכא דמיירי במים שאובין שאובין. וחסריה מהובר מנה צמקה כ"ל. ומטעם זה לא מני ג"כ לבטל המים הטמאים כג"ל. והיינו טעמה דריש"ה שכלו פחות מנ' לגינן מים שאובין טמאין למקום שאין בה מ' סאה. פסולין להקות עליהן. (דכשיוול לתוכן מים ברצון יטמאו המים מהמים הטמאים המעורבין). וירדו בשמים ורצו עליהן הרי אלו כשרים להקות עליהן דמי נשמים שלא חישב עליהן און מקבלין טומאה ומני לבטל המים הטמאים ומני אה"כ להקות עליהן אף מים אהרים למלחות השבור ע"ש פט"ו ה"ב ג' ו'. רק כנפל ג' לגינן פסולין להקות אף שירדו בשמים עד שינא מלאין עוד כמו שינא שטמא דכיון שכלו ג' לגינן נעשו כולם כשאובין. ובספ"ה דמקוה טהור מ' סאה חסר דינר ונפלו לתוכם פחות מנ' לגינן מים טמאים ואח"כ נפל לתוכה משקל דינר מי נשמים להשלימו כשר הוא פסוס ג"כ דמחחר ברובם כשור מקוה בחלו מי נשמים הטעם פשיטא שטהרו בתוכה המים הטמאים מדין משקה. וכמ"ש. כשר שטהרו לטבילה כך טהור לכ"ד. ומ"ש כאן צב"ה קמיה"ה נכלו פחות מנ' לגינן מים טמאין דכשרים לחלה ולנע"ע. ותרומה ובפ"ו מטו"ה כתב כנפלו מים טמאין. ושוב העלה מהם ברצון דטמאים. וע"ש פ"ס ממקואות שפי' הן דכשרים לחלה בלא נכלו מים טמאים ולא שיה טמא. ל"ל דמחחר טמא כן צני' בתוספתה הכא דכשרים לחלה ולתרומה ולנע"ע. מכל' מלא לחלקי בי היכי דלא תקשה ממתני' דפ"ק. ומוקד למתני' במים שאובין כמ"ש צה' עומ"ו דכל טמאים דקרקע אף שהן שאובין צטין רצון לטמא ולטמא. ומים שאובין לא הו' מחומר ממש. וע"כ פי' טעמם דצטין רצון לטמא ולהטמאה וכשנפלו בלא ברצון כשרים אף לתרומה שלא נטמא המים. רק כשנפלו ג' לגינן מים טמאים מדמתני' למיחשב שאובין לפסול למקום פסול מני לחלה ולתרומה. וע"כ ביאר שם כנפלו משקין טמאין לרצון ובשעלה המים לתרומה ולנע"ע ה"ם ג"כ ברצון ויתשמיאו. משא"כ כאן דמיירי במחומר ממש. ואף שכתב מיירי שכלו המים בלא לרצון פשיטא דלא מעמחו לזכר המים. ואף שיעלה לרצון כשרים לתרומה וק"י (כ"ה בהבתי מבלי עיין צמ"ה):

פרק ב מ"ו ר"ה"ה אם עוגת נשמים הוא. עי' רמב"ם פ"ד כ"ו דמפרש לרבותא הוא דקט' אש"פ שהוא עוגת נשמים לא חביב כשאובין. ולא דמי למינה תחת הגנור. משום שה' דערו לגבן. וז"ל במ"ש במספר קיקאים כדי להסמן :

מסכת נדה

פרק ז מ"ד תו"ט סוד"ה מפני. וק"ל למה לא יטמא צב"ה כו'. ולענ"ד פסום דעשהום כעו"ס נעורין אף לקולא ועי' בש"ך יו"ה קנ"ס סק"ה :

פרק י מ"ה תו"ט ד"ה וטמאה. העלה ע"ד החוס' מהתקן רביעית דם בשחר טהור ולענ"ד פסום צנונת החוס' שהיכחו דש"כ און הדם טמא אסוס מנע ד"ה נוכרה לומר דמקבל טומאה צנונת רביעית דיינו פירושא דטמאה מסוס דהם אף בצנונת נורביעית וא"כ אפילו בלא מקור ימי לטמא מסוס מנע מה. אש"כ דר"ה נמורה קאלמר ושפיר יומא דפחות נורביעית. און מקבל טומאה כלל. וז"ל הו"ה ס"ו מקור כ"ו. ועי' תוד"ה כל חולין פ"ו :

מסכת מבשרין

פרק ב כ"ג מי שפיכות שירדו עליהן מי נשמים כו' פ"ה תו"ט ד"ה אבל קושיא הכ"מ ותירונו דהוק. ולענ"ד פסום דמשקה שאין החלתו לרצון אינו מקבל טומאה (עי' בהג"ה ר"ס מביאין ד"ה משקה טמאים) ולכן מי נשמים עד שלא חישב עליהם אינו מקבל טומאה. ופסוה הוא דצנונת וטהור לא שפיר צינול. דהטבור מקבל טומאה מטמאין ד"ש. אף במשקין שאין החלתן לרצון שפיר שפיר לניעטלו נעמאין המתערבין צהן מאחר דלא מקבלי טומאה. יעפ"ו יבואר לנו דברי המשנה ר"ס מקואות. נפל ככר של תרומה הדיח סמא ל"ה הדיח טהור. שקיור הר"ב בפירושה. והררו לן נס צמח"ס זו מעלה דכשקדמו מי שפיכות והנשמים יורדין עליהן לא הוחשבו מי הנשמים עוד ולא מקבלי טומאה ונפלו למי שפיכות משא"כ כשקדמו מי נשמים והרי הם נקיים לפנינו. וכבר החביצים נעליהם אף שטהורין. לא מני לבטלי לני שפיכות. כ"ש דהדרגה מקבלי טומאה מהם. יעי' פ"ד מ"י ע"ה שנסלו עליהם משקין וירדו עליהם מי נשמים און רצו מההרים. ואי"ה שירדו עליהם נשמים אש"פ שרבו טמאים והוא מנזיר כדברי :

(*)

הרהב הגאון הגדול מהור"ר ירוחם יהודה ליב פערלמאן ז"ל הנודע בשם הגדול רמינסקי

מסכת נגעים

פרק ז מ"ד ההלכות מביא להם ראיות. עיני צהו"ם דתמוס דלחייכו הוא על שלל רעה וז"ל נאף שראה ונראה דלכאורה תמוס ראייתו מעד שלא בא ליד כהן דסהור. דלאני רחם ללא נר"ך לטהרה כהן משא"כ בהסגר דנשי כהן לטהרו. אמר דייק משימא מדהנא לאחר החלטו דליכא חרתי דראה הכהן כבר ונס נר"ך כהן לפירו מכלל דנלא בא לכהן שלא ראה אף אם היה נר"ך כהן לפירו נמי היה סהור וא"כ כיון דדיוקא דסיפא דוקא דליכא חרתי מכלל דאף בלאו כל שאין נר"ך כהן לפירו נמי סהור מדחויין דדוקא דליכא חרתי שמה דכבר ראה ונר"ך לכהן. אבל הלא סהור. דכי היכי דנחשב ראיית כהן אף דנר"ך לכהן סהור ה"י בחשר אירך דהיינו דראה הכהן אמנם אין נר"ך לכהן נמי סהור דחרתי צעין דוקא. וא"ל לכהן חמיית התו"ס. ונעשה נראה בתוך הסגר שגראה הכהן וקודם החלטו ק"ך דליכא חרתי ראיית הכהן ונס נר"ך לכהן ככה"ל הוי כלאחר החלטו. וזוהו מתיישבו דברי התוס' בדבורה (ג"ד ב') ד"ה מקמייתא עיי"ש דהר"ש כגון שלא היה אלא מורגז מוכבר דלכאורה תמוס דהא מבוזר כהן דמתוך הסגר סהור. ולכ"ל א"ל דכוונת התוס' דעיי"ש ככה"ל דליכא חרתי ויינו תוך הסגר שגראה הכהן וקודם החלטו ק"ך דהוי כלאחר החלטו וטמא וכ"ל וא"ל :

מסכת פרה

פרק יב ט"י הכל כשרים להזות. לחרו"י ע"ל. ועיין צהו"ם ספירש שמהו חרו"י ממתת מילה. והוא מפרש"י בערכין. ולא ידעתי למהו נר"ך רש"י לדקדק מהו מתת מילה ולא פירש אשילו מומר לערלות. דבשלמא בסתם ספר דל"כ הו"ל וכו' נכח. וכן כ"מ. וכן רבותא אבל כהן הוי רבותא בסיפא. אם לא דנימא דס"ל לבלגה דמומר ל"ל הוי מומר לכל החורה כ"מ. ואף לפי"ז אינו מיושב דאף מומר לכל החורה מנ"ל דפסול להזאה הא אעפ"י שחטא ישראל הוא. וז"ל דאין לא קיי"ל הכי מדמכשירין שחיתו :

מסכת טהרות

פרק ז ב ג טמא מת שחטו כו'. ברמב"ם (פ"ט מטו"א ה"ב) חיהא וכן עמא מת שחטו זתיס וענבים שהכשרו אם היו כבינה הרי המשקין היוצאין מהן טהורין כו' שהמשקה כמופקד בלאו וכלאו הוא גוף אחד. וכתיב שם הכ"מ להביא לז"ל וכלאו הוא גוף אחד. ולכאורה בפשוט נראה ודאי דהדין עם הכ"מ כמותן להענין בנמ" ספחים (ג"ג ב'). ומגיד זה לכאורה מבוזר דכדכ"ו להדיא ברמב"ם גופיה (פ"ו מאיסורי מוצה ה"ו) ותיס וענבים שנתמחו דורק פחות מכבינה והמשקין היוצאין מהן כשרים להזות כמב"ם שהמשקה מופקד הוא בלאו וכלאו אינו מנופו. א"כ מבוזר להדיא כהנהגת הכ"מ. אמנם לאחר העיון נראה לקיים הנוכחא שלכנינו ואין סותרין לדכ"ו בליכא מוצה הנ"ל וכל אחד על מקומו יבוא בשלום כל חד וחד לפי עינו וכאשר יבוא כ"ד. הנה צביעת הרמב"ם ים לתמוס דכיון דמוקד (ריש פ"ד מטו"א) דלכול מקבל טומאה בכל שואה מן החורה א"כ אין יפרש אם דפסחים (פ"ד ב') דייק מנותי דכהן דמשקין מפקד פקדי דאי מבלע זלישי אחאי טהורין ומטייב הכא בענבים שלא הוכשרו עסקין לאימת מתכשרי לבי שחיתו לכו ובי שחיתו לכו ליחא לשיעורא. ע"כ כמ"ם התוס' דים חילוק בין טומאה להכשר. דלעפ"י דמקבל טומאה בכל שואה מ"מ הכשר אינו מקבל מן החורה פחות מכשיעור. וא"ל היה לו לברמב"ם להביא זה לענין הכשר. ואין דרכו של הרמב"ם להשמיע דין המבוזר בנמ" להדיא בלא טעם. ע"כ נראה לי דלהרמב"ם לא קשה כלל מהאי נמ" וא"ל למה שחידשו התוס' לתקן בין טומאה להכשר רק דנס הכשר מקבל בכל שואה וסוגיא זו ביאור אחר יש לו. והוא דהנה לעיל במשנה א' גבי קרשו וחרו וימחו איפילו הר"ש והרא"ש. דהר"ש הוכיח מפסחים (ט"ז) דלאוכל שנעשה משקה לא שקעה ממנו טומאתו הראשונה. והרא"ש דחה זה וס"ל דלאוכל שנעשה למשקה הופקע ממנו טומאתו הראשונה לגמרי. והנה בדברי הרמב"ם (פ"ט מטו"א ה"ב) מבוזר להענין דדעתו דענת הרא"ש דליכא שנעשה למשקה הופקעה ופרחה ממנו טומאתו הקודמת דפיס חדשות בלו לכהן. ולצטרף האי דיעה דקרשו וחרו וימחו דשנהיה למשקה לטהר כתיב דיעה דוכן עמא מת כו'. וספיר השכיל לפרש לשיחתו האי דקאמר בנמ" ספחים (ט"ז) דמשקין מפקד פקדי היינו דהמשקים הם מופקדים בנמ" האוכל דהם גוף אוכל כעת וצמח נשמתו עם הענין טומאת א' פלין דגוף אחד הם אמנם טוב כשנשחטו ונעשו מאוכל משקה הוי דכין הקודם בחורו וימחו דפרחה והופקעה ממנו טומאתו הראשונה דפיס חדשות בלו לכהן. והא פ"י נכון מאוד לשיטת הרמב"ם דהוא כשיטת הרא"ש הנ"ל דמשקד פקדי היינו בנמ" האוכל היינו מה שהוא עתה משקה הוי מקודם אוכל ומופקדים הוי בנמ" ונאף אחד היה א"כ נעשה מאוכל משקה וטהור טומאתו הראשונה. וכן מבוזר מסיודור לטן הוהב של הרמב"ם

דסיור האי דיעה דוכן עמא מת לצטרף האי דיעה דחרו וימחו ונס כתיב בלבן וכן משום דתרווייהו נחד סעמא מיך שייכי. וא"כ מבוזר דליכא גוף אחד הוא הוי הניכרסא הנכונה. והוא פ"י כהן מאד. ונעשה מבוזר ג"כ דאינו סותר לדכ"ו בליכא מוצה דהתם כתיב וכלאו אינו מנופו. דכל חד וחד לפי מקומו דהתם שלל ביאר דכין מקודם למאכל שנעשה משקה פסקה הטומאה והנר"ך לצטרף ביאור זה בלשון זה וכלאו אינו מנופו כוונתו לענין דכין דהמשקה כמופקד בלאו ואוכל ממש היה ונעשה כשהיה למשקה אחריו דפיס חדשות בלו לכהן וכלאו אינו מנופו הקודם רק פיס חדשות וכלאו כשהיה עתה דבר חדש יש מאין. וא"כ וכוונתו לענין דכין ולא לענין המעשה והפעולה לענין זה הוא מנופו ממש דמופקד היה בנמ" האוכל ממש דלא ה"י דבר נפרד מנוף האוכל וה"י מקודם גוף אוכל אף לאחר שנעשה מזה ונעשה משקה חשבינן ל"י לפיכך חדשות וכלאו אינו מנופו רק צרי"ך חדשה וכו"ל. משא"כ בטומאת אובלין דעסיק ביהו דיעה דוכן ביאר מקודם למאכל שנעשה משקה וממשקה אוכל פקע ממנו טומאתו הראשונה טוב לא הולך אחר"כ לצטרף לענין דיעה דוכן לצטרף גוף הכשר אף הוא וכהן וכן עמא מת כו' שהמשקה כמופקד האוכל ובגוף אחד ממש חשבינן וממילא ידעינן עמאל דליח ליה דכין הקודם למאכל שנעשה משקה פקע טומאתו הקודמת. וא"כ בכל מקום ודקום מהנ"ל כתיב הרמב"ם בלשון הוהב האשון הנאזת לפי מקומו על כוונת מההלכות וכו"ל. וכ"י נראה ברור ואמת בס"ד. וממילא כיון דהר"ש מפקד פקדי היינו בנמ" האוכל ממש ובגוף אחד הן. ממילא מובן דלרב חסדא דס"ל בפסחים שם דמשקין מבלע זלישי חרו"י דאינו גוף האוכל ממש רק דמוצנע בליכא וזאתו גוף אחד עם האוכל רק דבר נפרד הוא ממנו ובלווע בתוכו וא"כ שם משקה עליו גם כשהוא בפנים ואינם משתמים לדבר חדש כשנשחטו. והוא ממש כמ"ם הרא"ש לעיל במשנה א'. [אמנם אף דהם משקה עליו ח"ה אין עליו חרות משקה רק חרות אוכל (ולא גרע כשהן בפנים מהא דשבת (דף קמ"ה) ופסקין להי כמ"ם (ה"י ש"ך) דסיפא ארס לחוך הקדירה דמשקה הוה לכולו לאכול דמי]. ולא אחי הא דהם משקין עליו רק לענין דלא חשבינן ליה אחר"כ לדבר חדש ולפיכך חדשות כשנשחטו. דל"כ מאי עמיני שם בפסחים בענבים שלא הוכשרו ע"פ י"פמחו המשקה דבלישי בפנים דל"כ הכשר בנעשת הטומאה בתוך משום שומר אלא ע"כ ל"ל דאין עליו חרות משקה רק חרות אוכל ולא אחי. הא דהם משקה עליו רק לגבי יהיה דבר חדש ופיס חדשות אחר"כ כשנשחטו]. וא"כ משהו לפי"ז כיון דהוא דבר נפרד מהאוכל טוב י"ל דאינו ממשחט בנעשת הטומאה להאוכל שבתוך מהטומאה גופי"י כיון דהוא דבר נפרד ואינו מהטומא רק חומתה שנגע בלאוכל שנעשה דהוי כשני אובלין הנוגעים זב"ו דמובין בזה רחשון וסני. וא"כ לפי"ז יתיישב היסוד בפסחים (ט"ז) דקאמר ענבים שלא הוכשרו לאימת מתכשרי לבי שחיתו לכו וכו' וזו מהטמאים הענבים ואינם יכולים עוד לשמח להמשקין שבתוך וכן להמשקין הכלועים בפנים דהם אוכל נפרד וכ"ל משום דליחא שיעור כבינה לסמא ואכ"ש. [והא דאין מהטמאין המשקין הכלועים בפנים בנעשת הטומאה לחוך מנוף הטומאה משום שומר. י"ל דכיון שהחיל לכהן טוב אינו ממשחט משום שומר דלא ניחא ל"י בשימרו דלדברא רובא שיחא לחוך. והוי דומיא דטורא גנת דאין לו ידות משום דלא ניחא ל"י בנן]. ולפי"ז פ"י הרמב"ם ממש צדיק דבר פירש בפסחים שם. דלפיכך מפקד פקדי היינו בתוך האוכל בנעשת הוא דבר נפרד ומבלע זלישי טהור אחר"כ האוכל. ולברמב"ם הל"ל ממש הדברים צדיק דמשקד פקדי היינו בנמ" האוכל ממש מה שהוא עתה אוכל מופקד אלנו ככה שיוכל להתחיות מלחו משקה ומבלע זלישי היינו שהוא דבר נפרד ושם משקה עליו רק דבלוע בלאו ומ"מ אין עליו חרות משקה רק חרות אוכל וכו"ל. והש"ת בנ"ב (ורבנות ה"י ב') דאי דם מפקד פקיד פטור. ומלחתי בספר א"ה השפחת זבי על יו"ד פ"י י"ח שהקשה לו גאון אחד ק"י הנ"ל ותי' צם הל"ל מכשרא דבסוחט הוא דבר חדש דמתחלה נקרא ע"ש האוכל והשחא שם בפ"ט משקה הנ"ל מהיישב ברווחא דהוא דמשקד פקיד דכהותא אין פירושו כהיא דפסחים דהוא דמשקד פקדי היינו דמשקד בנמ" האוכל בזה שהוא עתה אוכל ממש מופקד אלנו בכה שיוכל להתחיות מלחו משקה. והוא עוד ביורה מבלע זלישי וכו"ל דהוא גוף אוכל ממש ומבלע זלישי דבלוע בלאו. משא"כ בזה דכהותא דהפ"י דמשקד פקיד היינו דמשקד בפנים כדס בתוך הכלי [ושם אף לפי הרמב"ם הסי' דמשקד פקיד ענין דפירש"י הוה דפסחים]. וא"כ נק"י כמותן ואכ"ש ברווחא. ואין לתמוס דהלשון שוב והפ"י משהיה דמנינו כזה כמה פעמים למורגל בסיגית ח"ס"ם. וכן הוא ברש"י ובתוס' בכמ"ד ועי"ן צ"ב ה"כא לבר"כ מדע"ז דתשב בפרטות כמ"ל כה"ל והכא נופי' זלישנא מבלע זלישי מחלקי התוס' עירובין (מ"ז א') בין מבלע זלישי דהכא ודהתם. ואתי שפיר כתיב הכל על כוון שנעשה דשמיא ומקום כתיבו ולי בצמרת בס"ם יתברך :

בגדיו משי' לא הוכר הככר. רק שהר"ם מפרש מחז' בטומאה חלל ע"פ לא מנינו
 לסבר ר"י יהודה בבבלי דמתני' דלא חזיב משקף ומ"ל החו"ד לפרט דהכחוש דמתני'
 לגברי ר"מ קאמר לדידי אשי' כמחז' מחז' און משמח' חלל לרצן מיהו לדידי דאמרת
 דמשקי' על טומא משמח' טלל לרצן אורי לן מיהב שאין סב"י עמא כו' ע"ס.
 תמוס מ' הוא החולק על סתם משנה מכבירין פ"ח מ"א ע"ס ומה שנסתפיע מהמ"י
 ה' ס"א פ"ח ה"ו דאפי' בשאר טומאות לא נעמתי' טלל לרצן כו' ע"ס. (יתא דסם
 מיירי ברוב טלל היסד בו עדין להוילי' דומה למס' טסס בקרקע שאין מסמאין חלל
 לרצן כו' ע"ס ומיירי נוסף נה' ס"א פ"ב הי"ג פסק כסגס משנה דמכבירי' הכ"ל.
 וכבר כתבתי דמשמחיו הא איירי ברוב סכבר נתלס וילא מפיו עיי' מ"י ה' ס"א
 ס"ד ס"ו סס העתיק מתני' זו והשמש נפל על בגדיו גס מ"ס החו"ד סהמ"י והרמ"ב
 אולי נעסתייהו סכוברים שאין משקין הבאון מתחת ידס וממאין כלי מש"ס מפרסי
 לעין כסבר הככר כו' ע"ס. תמוס שהרמ"ב ע"ס ע"ס ע"ס סכר כהרמ"ב דאפי'
 משקין סכא' מתחת ידס משמח' כלי כו' ע"ס וכ"כ רמ"ב לעיל פ"ב מ"ב ע"ס בז"ח
 כחז דהרמ"ב (שיטתו) אולי ובפסיו י' לומר ללא יתא לכו פי' ר"ס מכח קוסית
 דהו"ס ע"ס' לו לומר לר' עמא' סכוריס ה"א ומ"ס הו"ס ע"ס עמא כחז משמח' סכר
 כפי הגהה דהחומ"ד דק"י ס"א פ"ב הי"ג פסק כסגס משנה דמכבירי' הכ"ל.
 אתינא דוקא אוכל דבר יבס כו' ע"ס לפע"ד י' לומר דרישא מיירי באוכל דבר שאין
 דבר לרצן משוי משי' הוא טלל לרצן ומכ"ס אי נפל על בגדיו חלל סכס דסכס
 מיירי בדברים סדרך למחזן כמו גרשינין שמו"נין ומשליכי' הו' אמניא דהו' מיקרי
 לרצן קמ"ל. ואי חלל כחזי' שפיעה על בגדיו י' לומר דלרבוהא נקטי' דלא"ס מכביר
 לפי סה"י תחתיו לרצן למחזן גרשיניו מכביר אשי' אין סופו לרצן סכסל על בגדיו.
 ובוס מניבס קוסית מהר"ם הכ"ל דרישא קמ"י פהור סגסס מן האוכל וסינו היסד
 בדיו כפי' כמ"ס רמ"ב הערוך ואי לא נפל ע"כ הו' מכביר לפ"מ דקו"ל כר' יוסף
 פ"ח דלכ"ס הכ"ל חלל סכס דסכס על מיירי אשמעי' דסכור אשי' לא נפל
 ע"כ לפי גירסת רמ"ב הכ"ל ד"לג' ל' גס במתיישב. מיסו הזכ"ס חות' למ"ד פי'
 מתני' דמיירי שפס' הרוק מתחילה על בגדיו ומבגדיו נפל על ככר של תרומה מסוס
 בגדיו פרוסיס מדרס' לאוכלי תרומה גסס דמשקי' עמא'ס מסמאין מכבירין אשי' טלל
 לרצן סכס שנינו חלל משנה בגמל' על גורו ב' דבין כו' ע"ס. וכח' מיובב קוסית
 מהר"ם סכח"ס ד"ס והכ"ל סהק"ו חכמיס היינו ת"ק כו' ע"ס. דח"ק מיובב קוסית
 אשי' נפל הרוק מתחילה על בגדיו דהו' ב' טומאות. סב"י בגדיו אשי' לא מכביר טלל
 לרצן ורמ"א מחביר אשי' סכ"י לחוד' כדלמאר אלו ואלו סממא' בסב"י ותכמיס אומריס אין
 סב"י עמא'. פי' חלל סכור גמי ללא הו' מבג"י י' חילוק אס לא נפל ע"כ פהור חלל אין
 נפל ע"כ עמא'. הנס דבסכור לא גורו משוס בגדיו לחוד כדלעיל מיסו מ"ס הת"י ראו"י
 דמתני' מיירי בסכסר מדקמני שמשקין של עמא מכבירי' כו' ע"ס לכו ראו"י הוא שהרי
 מנינו הלואו כסכר שרן כמו כסכר מיס כמ"ס רמ"ב ריש סכוריס ע"ס וימו כן מנינו
 זומאס במקוס כסכר כ"ס במס' מכבירי' ע"ס. ולפי' ר"ס קסס ל' מ"ס דתני טל
 תרומה כיון שהידיס עושין לרוק רמזון ח"כ גס חולין עוסה שני ואלע'. ומס' רמ"ב
 דמשקין של עמא מכבירי' ומממאין אשי' טלל לרצן וסב"י כמחז' לדן זה כו' ע"ס.
 ל' דאפי' רק להכסר דליוו לטומאה הוא עגד משנה מפורס' לעיל ריש פ"ב ע"ס. או
 אשכר דק"י טל לטומאה ומיירי בקרקע כחלל דפי"ח דפרס ע"ס. ע"ס ריש
 פ"ב כזו"ס ד"ס כמסקין ועיי' מ"י ה"י שאר אה"ס פי"ד ה"ד וה' מ"א פי"ד ה"י ע"ס ריש
פרק ד' מ"ב חו"ס ד"ס והלשני' כתב שיה' ל' להרמ"ב לכתוב לעיל דסב"י דין שני י'ס
 לו שאין טללן הרמ"ב חסר כלום שהרי כתב גס במ"א חו"ל דסב"י וידיס שניות
 הן ומעשר ראו"י כחולין הוא מוכרין ע"ס. עוסה ג' בחולין כו' ע"ס ומ"ס חו"ס ע"ס
 משמח' דמנ' נדה דף ו' ע"א ו'ל גמנ' סס אמר אביי כל סודאי' משמח' חולין גורו על
 כפיקו משוס חולין סכבולין לחלס והאי' סכ"י כיון ללא עממח' ודאי חולין ל'ג פניו
 משוס חולין סכבולין כו' ע"ס והקסו תודמ' ואפי' מסוסה ד' לפע"ד ע"א אינא סס דסני
 עוסה חולין סכבולין וחרז' דסב"י קול ספי דכפי' ר' אהר' סכ"י קול משני גבי
 ל'סני דרמ"ב אין מדוקדק סכבז דסב"י דין סני י' לו. שהרי סכ"י קול משני גבי
 חולין סכבולין והכ"ס קססס על גמנ' נדה סס למה מייתי' מ"ב דסכא ולא מייתי'
 מ"א ות' משוס דמיירי כחלל סכבולין דמחז' ל' גמנ' לחאיו' משמח' דסכניס כס
 נידות ויבנות וסס מיירי כחלל סכבולין עוסה חולין סכבולין וסמח' חולין גורו על
 סכבולין והוא סקס נשטן על סוב או בסיפ' דסכור לאוכלי חולין כבסרס וסמח' לתרומה
 ואפי' ורכב אמרי סס ככי וס'ס לחולין סכבולין ורכב איה' ל' בזכס' ד' י"ו ע"כ
 דאפי' אי סב"י דז' לכו דמי חלל מוח"כ דז' כז' דמי וספיר סכרך על מה
 דלמרי' סס דאפי' ינלוס העוסה כזי סכר אס אירע לה סקס נשטן אמרי' חולין
 סכבולין חללס דמי והכא כמחז' אפי' אשס שעולנה לנידות ויבנות ג"כ קוסה לה
 חלל כו' ע"ס ובכריתות ד' יו"ד ע"א גרס' רבא דלמאר מוח"כ דז' כז' כו' כמ"ס
 חזוס' זכס' דף ל' ע"כ ד"ס רבי וחק' ע"ס: מ"ג עריבס סכס סב"י ל'סין כס
 וקו"ן ממנה חלס ומקפח וקורין לה סס מפני כו' עיי' ר"ס ורמ"ב חו"ס ד"ס עריבס
 כסס מהכ"מ מ"ס כזריכותא דכך מתני' דמרישא שמיני' לה לפע"ד י' לייכז שמיני'
 ס"ס הו"כ כזו"ס מ"ב ד"ס וקיראס כתי' ה' דמשוס דמשקין מנא לא חזיב מוקף
 אפי' שפיעהס מתחילה חללס כס כו' ע"ס. לפ"ו טובא אשמעי' ככר סכס טלל
 מסקין עמא אשי' כעני' לקסס כק"י קרית' סס דוקא'. כמ"ס חו"ס סס דמשמע
 גירשגמי סיכ' דחלל כתי' ראוון ע"ס. ולפמ"ס כס' סס' מוקף מתני' ל' גמי מוכח כתי'
 א': שד י' לומר כמ"ס ר"ג דעני' הקסס כ"כ דחיישי' שמה סכסח מלטיח ככסיהס
 ומקרא סס מיד אחר ענינה לכך דוקוקוסו לחזור ולהקפיה אחר שזמנה ככסיהס משוס
 סכריס טלל חניע כה אחר קרית' סס כו' ע"ס. לפ"ו טובא אשמעי' ככר סכס טלל
 כעריבס כעני' הקסס: מ"י החורס אס סכור ואחר' תרומה ע"מ שזעלנה עילוס טלס
 מן סכבר וכן שפיעה כו' ע"ס. הקסס חו"ד מה ענין משנה זו לכאן כו' ע"ס.
 תמוס שטול עמנו הכי' אש"כ מפרס מהירושלמי דשמע' דרבי שמעון דלמאר גס
 עומא ככלל עס סכ"י מזינין בין המיתות ומתני' ככס"י היא כו' אח"כ ראו"י סכ"כ

חוס' רע"ק כסס פ"מ ע"ס. והתו"ס ד"ה רבי יוסי הקסס מ"ס דבין הא כעני'
 פיו ולבו שוין כו' ע"ס. תמיכני סס קרוס יאמר ד"ו. סדא דהו' דוקא סכא
 סמכחסי' זא"ו כמו כרמונות פ"ב מ"ח סכסילי חו"ס ססי' לכונו לומר תרומה ואמר
 מעשר או כסיהס חלל סכא מה ססי' דבערו לסכמות ע"מ שחללה עילוס אין זו
 הכחסה למה שחללה אח"כ מסכור וכו' סכר או שפיעה ולא אומר ע"מ שחללה עילוס.
 רק זה מנינו בסכר דף ג"א ה' כעניע לוריעה וסכח למה סכניע דלמרי' כל העוסה
 ע"ד רבזונה הוא עוסה היינו לסזמא דככר הכי גריו כתר סזמא דמיעקרא מיסו כקדסס
 כסיסוך סיסי' מעסה סכרומה דככר הכי גריו כתר סזמא דמיעקרא מיסו כקדסס
 אפי' ככס"ג דככר הכ"ל פלגיו רבין על ר"מ זכסיו ד' מ"א ע"כ ככרן אס הקומן
 כמחכבה וחס' הלכונה כשחיקה ללא אמרי' ע"ד רבזונה הוא עוסה. והיינו משוס דברי
 מיילי מיסו קומן ולכונה לא גריו חד כתר חכרי' או חסוס דלמרי' ודאי דהר ביה מענירה
 סכרי' דסכור לפנל קדסי שמיס. או משוס דבקדסיס סמחא לשמו קאי כדאי' גריס
 זכסיו וגס כמחכבה לא מהמי לפנל רק דיבור כמ"ס ר"כ ע"ס ד' מ"א ע"כ. ומי"ס
 רק ריש לקיס סכר דעממח' דר"מ משוס כל העוסה עדי' הוא עוסה חלל אין מפרסי'
 עממי' דר"מ משוס סכבר מפלגין כחזי' עזיר וכ"כ מפרסי' המסנה ככ"ס דמנחות
 ומימרה סיסי' סיקן כקראס סס דמ"ב ע"ס. חלל דמיא הכי ככס"ג דמתני' זה לא
 ניחא להיאמר. הא חלל ועוד דכל עיקר דהיינו חכאי' חסו הוא משוס אומקן
 דעס דסכסר חולין סכבזר ומי"ס דוקא כתרומה גדולה דעני' כה מוקף חלל תרומה
 מעשר הכי יכול לקרות סס אחר העלאה וגס כתי"ג דוקא יין וסמין חלל לא כפירות
 סיכיל לקבץ כפי' אופולסיס מהסרומה עד טלל כדאי' קאי כגד היין וסמין מהני תחלתי'
 רק אס ירד חסד דימיע וגס סכרי' כדו דימיע מחכתי' לחת חלל לא סיסי'
 מהכסה כחיות וכיון דכלל סני לא מהני תנאי' לרבין מ"ס דלא סייד כהו לז כ"ד
 מתנה רבינו יוסי. גס מ"ס הרי"ס והזו"ס כתי' ב' דלא אזור ר"י רק ככסס ובר
 דע"ס כו' ע"ס. הנס דכוססרתי' אפי' ארי' ח"כ אס ה' הדיקוס ולא תהנה כו' ע"ס
 גרי"ס דככר כענירה דרבין היא טלל יושיל משוס דמחיו כדמיוע דסס דככר
 מחחילה דכל הכי ללא מועיל מיירי רק כלא תהנה חלל מסקניו דאפי' תהנה לא
 מהני וגס מוקף דתי"ג הוא רק שגרילין לעשות כן חלל גס ת"ג אין כה עיקוב סיסי'
 דוקא מוקף וכמ"ס הרי"ס ראו"י מהך דמע"ס טילה סי"ב כחכיות עד טלל גסן כו'
 ע"ס. ח"כ אופי' חלל תנאי' מוס שמועיל רק כזמינוס וככסס ח"כ מוס. אך לחמר
 פיו ולבו שוין כעני' סיסי' ככח מחכבה ססי' כלוו להסגות לכסל התרומה. ואין מקוס
 לקביות החו"ס כלל ובוה י' לייכז קוסית חו"ד. לעיל סהקסס מה סייד משנה זו
 לכאן'. שהרי כל עיקר דמועיל תחלתי' הוא רק משוס דעני' מוקף וספיר סייד לדכסה
 דכמה סעיות דפיקקי' מיירי ככקסס עד משנה ד' ע"ס:

מסכת ידים

פרק א' כ"א מי רביעית טהנין לידים לאחד אף לשנים כו'. עיי' חו"ד כסס ע"ד
 מדלל הני אחד טמיס כלא למ"ד ס"מ דעני' סיכא אחד נוהן על ידיס
 וזהו ל'גסיס כרי נפסק הקילות עיי' ראו"י ס' ק"ס ס"ג מני"א סק"כ סס י'ס דיעוס
 כוה כו' ע"ס. לפע"ד סוה דעני' מדתני מחנין לידים ולא חני נוסלין כיוסח סכרה
 שניעקבה ע"ס הכי' סקורס עכלא כדלתיב סכר"ס חולין פ"ח כו' וסלמדין' מורס על
 מ"ס סס כ"חא ססי' א' שאס נעלו סני כני"א כל אחד ידו אחת ואח"כ כה סניי ליוטל
 ידו השני' הרי יס כמו שגסה כ"ח ובעני' חזי' לונ כו' ע"ס. ואי הו' חני כלא למ"ד הו'
 כחסיס או מדפיסיס א' כמקוס ח' אחד ב' כמקוס ח' שניס והו' אמניא דקאי' על
 סידסיס היעלין כוה אח"כ דכס כנידיס מיירי מהני' משוס הו"כר כלכוז כלמ"ד.
 סהלמ"ד עס ח' כניסה מורה דמיירי ככססיס. עוד י' לומר דלשמעי' דין סכבז
 סגנ"א סס ס"ק כ"א שאס ח' רביעית ומחנה וסל סלכד מחז' רביעית ויוליס ליוטל
 עוד טמיס מרביעית סגנ"א הנס דעני' חללוס חזי' לונ ל' כתיב היינו משוס שמה
 לא נעלו כרואי' מהמח סילמחו כל אחד ככס סילמחו חלל אס ככר ככר ואחר
 רביעית לסיס סני ככסי כו' ע"ס. ע"ו מורה הלמ"ד שזאוחן סגנ"א סהמיס לשמעון:
 שאם רבי יוסי' אומר וכלבד סלל יפחות לכהון סכסס מרביעית. ככז חו"ס ד"ס
 ראו"י דפליג אכולוס והכי מוכח כנייד ד' ל"ח א' כו' ע"ס. והראש"י פי' דר"מ פליג רק
 חלנו וסרו"ל וסרי להרבה כ"ח חיישי' שמה לא יסאירו לחתון ככסס ליוטל ידיו כו' ע"ס.
 וסקסס עליו לקוסי המסנה גמנ' דמיר הכ"ל. י'ס לתמוס על החו"ס סכרי כרוססכס
 פליג ר"מ ואמר מרביעית נוסלי' (לחמד ולא לסיס כו' ע"ס. והיינו דלמאר גמנ' מיר
 כפלוגתא לסיס קמרי' וכמ"ס רש"י סס כו"ס דהא קא מופלגי עני' דרבי יוסי' ואמרו
 לחמד ולא לסיס. רק שגס על סכר"ס י'ס לתמוס דכוססכס חיתא ככרי' דר' יוסי' מחיר
 מלוג אפי' לחמה כו' ע"ס. וי' לייכז דכאי תנאה שאמר ר"מ וכלבד סלל יפחות לחארי'
 כו' סוכר סכר"ס זה לא מיירי רק כלונ: פ"ג עסה כסס מלאכה או שפרס ככס
 סיפו פסולין שמוען סחימני אומר אפילו נתכוין לשרות כוה ונפל לסי ככריס ע"כ
 עיי' רמ"ב חו"ס ד"ס אשי' ככס מהכ"מ מ"ס כוה וסכר"ס חות' כ"כ הקסס למה ל'
 הרתי דהא שרה כסס פשו היינו עסה כסס מלאכה כו' ע"ס כחיריוו לפע"ד י' לומר
 דלשמעי' שרס כסס פשו שפסח הוא שלו חלל המיס איס טלו ואפי' ספסולס וכמ"ס
 עברי' טכובס אול"ס ס' ק"ס סק"ד ע"ס. ובכדיני שמוען סחימני י'ס לומר דלשמעי'
 אשי' נתכוין לשרות כוה כו' משוס דח"ק אכר או שפרס כסס פשו כו' כשמעט סחי'
 ספז יכס קלודיס והניחו כמיס סיסי' ככרה חלל אס רק הו' ירד טלל יתייכס וככביל
 זה היקורו כמיס אפי' ככרה ספז ככריס ואחר שמוען סחימני לא מייעב כוה טלל
 נתכוין לשרות' חלל אפי' נתכוין לשרות' רק סחי' דערו לכלי אחר ג"כ ככריס. וע"
 כאלו"ס ס' ק"ס מנ"א סק"ה אס הניח דמיס שלו יסאירו המיס ככריס חלל ירקוס
 ככדי טלל יכמשו והמיס פסוליס או שזינין יין כמיס. והסילוק הוא סכבניס אין פועל
 כעמומון סוס דבר רק מברית ארי' שמוע' מוס אויר סכבס משא"כ ירקוס ויין פועל
 המיס כעמומון סססות מ"ס מיקרי מלאכה כ"כ יד אפריס סס ע"ס. לפ"ו סת טלל
 יפחסיס

תייבש לא ידענה ואפסר לדמי לירקות: מ"ה הכל כסירין ליהן לידים אפי' הא"י
 כו' ע"ש. כתב חוה"ד וקשה הכל לאחיו מאי ואפסר דלחי לאחיו בעל גדה וס"מ
 כו' לא הי' לו לכתוב לשון אפסר שכן מפורש בתוספתא וכו' בא"ח כ' ק"ט ס"ט
 ואל דלפי גדה גופה ע"ש במ"א ס"ק כ"ב פ"ו ס"ק ט"ו בשם רש"י שמחמיר ומ"ס
 עטרת זקנים טס תמוה כי חו"ל לא אסר ביהודה רק דברים של חיבה דהיינו מנינה הכוס
 והכנסת המטה היינו פריסת סדינים אבל לא הלעת כרים וכסתות שהם דברים של
 טורח כמ"ס הו"ס כתובות ד' ד' ע"ב ד"ה והלעת המטה ע"ש וכו' ביו"ד ס' ק"ה
 כ"א. גם כרמח פניו יו"ר ג"כ דוקא רחילה שהיא דברים של"ה כמ"ס ט"ז
 ובט"ו טס ס"ק"ה מנזאר היסוד. אבל בניהת ידים לאכילה לשם מזה מה חיבה יש
 בזה. א"כ מיירי אפי' באשתו מידה. ומכ"ס גם אשת איש לזיוק מיה לנסי'
 ללא כעס"ו שאסר גם זה ולא שרי רק בתו יורה ע"ש. עוד יש לומר ע"פ התוספתא
 שבהר"ס לרובן טני בכונה נוח' המים או כונה הנוטל אבל ר' יוסי סבר דביי כונה
 טיחה כו' ע"ש בא"ח ס' ק"ט ס"ז חו"ס מודה ר"י בזה"ל דביי נינהו
 ע"ש בהגר"ס שהקשה מ"ו דהיינו קטן יש לומר דמיירי בהגיע לעונה הפשוטה אבל
 מה יש לומר בשופה שאין מעשיו נלוס. והייט דמרבין מהג"ל אפי' מי שאינו מכוין
 כנבין דר"י:

פרק ב מ"ב שאין המים האחרונים מותרין אלא המים שע"ג יד כו'. פי' המיי'
 בפיה"ע שהכונה במים שניים למטה מה שנתלה ביד ממנו ראשונים שהם
 משקין טמאים ואין כוננו במים שניים לטהר הידים כו' ע"ש פי' משום דבט"ו כונה
 כדלחיה בתוספתא כונה כנ"ס פ"א מ"ה ולקמן משנה ג' ופליגי ת"ק ור' יוסי א"ה
 יזק אחר על ידיו או בעי' כונה טיחה או פני' בזה אחד מהם אבל אם בוצר האם
 צעמנו על ידיו ודלוי טע"ו כונה וכו' בא"ח ס' ק"ט ס"ט י"ב י"ג פ"ש. וכאן
 שהי' תינה הי' נר"ך לכוון לטהר הידים והוא כיוון לטהר מים הראשונים ומהו א"י
 תמה על הו"ס ד"ה שרי טבב ע"ד הרפ"ב בפי' השני שכל"ה המיי' כו' ע"ש.
 ובאמת ליתא ברע"ב דברי המיי' שהרע"ב ט"ה הכזר כונה כ"כ המיי' כו' ע"ש.
 ד"ה וכל לידו אחת ושפספה בחברתה טלחה כתב דלחי במכ"ס מריסא דהכא לא
 נפל לשי"י כלל ולא חיי לה אלא משום סיפא כו' ע"ש. לפע"ד איש טוב קאי לדסמך
 ל' נפל את הראשונים לשתי ידיו ומלך ע"ה מים שניים ידו טמאה חבו מ"ס הרמ"א בלוח"ה
 אם אח"כ שפספה בחברתה שאין ע"ה מים שניים ידו טמאה חבו מ"ס הרמ"א בלוח"ה
 ס' ק"ט ס"ו וז"ל וכו' לזכור שלא יגע בידו שספק ע"ה רק פעם אחת לידו השני'
 שספק ע"ה ב' פעמים. מרדכי פ' א"ל ע"כ:

פרק ג מ"א פליגי רע"ב והכמים בשני דברים אי ידים תחלה או שניות. ופליגינהו
 תנא לתרי בני משום דבבא קמיהא מיירי אה גור' מכתס ידיו דכו'
 ביאה במקלות אטו ביאה כל גופו ולמלווייה ביאה במקל' את שיה ביאה וגורו
 שיטמאו ידיו לרע"ב להיות תחילה ולרבנן שניות ובסיפא פליגי אי יש בה במטמאה לנשות
 ידיו תחילה או שניות: מ"ב היד מטמאה חברה ד"ר יהושע ומכ"ס אי שני עושה שני
 כו' הו"ס ד"ה היד כתב דכחומה פליגי הגם דמוכת מתנינה ד' כ' בדקדוק פליגי
 אה"כ רע"ב הגמ' למדחי לגומר דלא מיירי בקודם כלל כו' ע"ש. עיי' חגיגה פ"ג
 מ"ב פי' רע"ב אה טמאה היד בטמאה דרבנן גם חגרתה ריכה טעילה לקודם אפי'
 לא ננטה בה אם הי' לתלויה ביד הטמאה ואם אין בה לתלויה: מ"כ חגרתה טמאה
 אם ננטה בה. ע"ש בתו"ס ד"ה משביל עיי' חגיגה ד' כ"ד פ"ה ע"ב פלוגתא דהמ"א
 רש"י ויסי כו' אם היה ע"ה משביל עיי' חגיגה ג' ע"ב ר' חילוק ג' נוגעה יד
 הסבורה בקודם בשעת מנטה ביד הטמאה או שנוגעה אח"כ גם יש חילוק בין ידו
 ליד תניור ולבין יתוהן אפי' יד תניור אה ננטה דוקא ביד הטמאה ולחיד' מ"ד ידו
 תניור לא אפי' בכ"כ וכאן פי' רע"ב מיירי יד הסבורה עשה ביד הטמאה וכו'
 הפ"י בחיבור' שנוכר לנמדתו לגומר דלא מתנינה דריש לקום לדעת בעל המאור ע"ש דלא
 כרס"י שפי' בחיבורין כמ"ס לפול. עוד כתב רע"ב הכא בזה"ל והרי שתיקן טמאות.
 משמע דגם הסבורה הי"ה שני כדעת רבי ויש לומר שבה פסק דלא כרבי יהושע אלא
 כשעשית שלישי. א"כ אין הכרח התו"ס מכרח לפרש דמיירי בחומה לז"י בקודם
 און פסק רע"ב דלא כרבי"ו ע"ש ולפמ"ק ליתא ולא סבר רע"ב לדחוי הגמ' גם
 דלמא לרבנן אפי' שלישי לא היו כו' ע"ש אלא כדלמך מעיקרא לרבנן רק שני לא
 היו סברי כן מורה לישאל דמתני' שאמרו אין שני עושה שני ובזה מיושב מה דלמרי'
 במתני' אין דין לנש"ט מד"ס ופי' רע"ב שלמה תיקן עירובין וידים ושלמה גזר רק
 לקודם כדלוח"ה שנת ד' ד' ע"ה והעיר בזה התו"ס בסמוך ד"ה ולא ד"ס סברי
 מתני' מיירי בחומה כו' ע"ש ולפמ"ק א"ס דמתני' בקודם מיירי וטמאה דלמולחח
 גם השני' טמאה בלא נגיעה (והביא שני) משום דגור' שמה נגיעה עטורה כמ"ס
 וטמאהו משקין בטמאה ולא אדעהי' ובחומה ליתא מעלה זו ואפסר ע"י נגיעה גם
 בחומה בשני' מיהא היו אבל הא ליתא דלמאי לי' כיון דאין ג' עושה ד' בחומה גם
 כה"ה כון בפיה"מ כתב דמיירי מתני' בנגיעה ונגעית שני' כו' גם הר"ס פי' דמתני'
 מיירי בקודם וכ"כ המיי' ה' שאר אה"פ פ"ב הי"ב שט"י משמ' טעמית שלישי לקודם
 אבל במלולחח אפי' בלא נגיעה גם השני' טמאה כו' ע"ש נגעית דהו' שני וכ"כ
 המיי' שה"מ בהגיע שני' ע"ש ע"ה מיי' ה' אה"פ פ"ה הי"ז כמ"ס שס' גם לתמוה עליו
 מי הכריזו לומר דמתני' דחגיגה מיירי בנגיעה דלמא דמלולחח ואפי' בלא נגיעה
 וכמ"ס באמת התני' בפיה"מ חגיגה גם מ"ה תו"ס על היד כונמא חגרתה הי'
 יכול לכתוב גם על הריסא כל הפוסל אה"ת מטמאה ידים להיות שניות שנס זה מיירי
 רק בקודם כמ"ס הר"ס והחוס' חגיגה גם ד"ה דתקן ע"ש: מ"ד גליין שבכפר כו'.
 טס הכ"ה ספר שנמתק ובשחיר בו פ"ה אותיות כו' עוד טס מגילה שכתוב בה פ"ה
 אותיות כו' ע"ש. ז"ל דמ"ה מיירי שמחמיר הנלוים דל"כ היסוף ל' משום גליין.
 וכת' טס בה פ"ה אותיות מיירי אפי' שמחמיר שיכול לנקט מתוכה פ"ה אותיות כדלח"ה
 שכתב ד' קט"ו ע"ב ובר"ק ור"ס אה"ה ס' ש"ל ד"ס ס"ב ע"ה. אבל מגילה
 שכתוב בה פ"ה אותיות מיירי ביריעה שכתב בה הסופר רק פ"ה אותיות ומה דחיי'
 קארוי"ק כפרשת ויקי בנסוע. הוא לאשמעי' עוד דין חדש שאם יש בהם איזכרות

כמו טס כפ' ויהי בנסוע מטמא ידים אפי' אין בהם פ"ה אותיות ואי קאי אפי'
 און בה כדי לנקט פ"ה אותיות ליטמא משום הגי' דהא לא נרע מניין טס לומר
 כיון דלוי' הכזב אולא קדושת' ע"ש בשבט ד' קט"ו א'. וז"ל דמיירי שמתחב נס
 הנלוים שבין דף לך דל"כ קשה כו' חושק ליה משום גליין וז"ל דמיירי שאח"כ
 נחמדר דל"כ היינו מגילה פי' וריעה ואפי' אם אין בגליוי' השיעור המפורש צו"ד
 ס' רע"ג ס"ה ג"כ הס"ת בשורה כדאי' טס ס"ה ע"ש ונמולא יס קדושה בגליוי'ס.
 ויש לומר דמ"ס פליגיה מתני' מהדרי כיון דלא דמי פ"ה אותיות דספר לשל
 מגילה. ובבא דספר מיירי בלא גליוי'ס:

פרק ד מ"ב כל הונחים שזבחו שלא לשמן כסירין כו' כתב חוה"ד דנקט שזבחו
 מלבד מ"ס הר"ס דעבודה קמיהא נקט יש לומר עוד דלשמעי' הגם
 דשמיעה כשריה גזר היו אמינא דלא ליפסל בה מחשבה כו' ע"ש. וז"ל דכוננו אפי'
 בזביחה של"ש לא עלו ל"ה וקשה דה"ל לניקט שר עבודות לאשמעי' דלפי'
 בשאר עבודות כשרים של"ש וכחא דהיתורא עדיפא ע"כ נלפע"ד ע"פ הגמ' דיש
 זכיס דוקא שלא לשמן הא שמתא כשר דקדושה סתמא לשמו קאי כו' ע"ש. עוד
 אמרי' טס דף ג' ע"ה דף מ"ז פ"ב חפלת כשר דקדושה לשם חולין כשירה דמינה מחריב
 וכן דלאו מיה לא מחריב בה כו' ע"ש ועצמא משום לא חולין מהכא היו ל' סתמא
 וכתמא כשר כו' ע"ש. ומתני' קהני חוץ מפסח וחטאת דפסול לאשמעי' לא מביעי שאר
 עבודות דליחנהו בחולין ודאי היו לאו מיה ולא מחריב בה אלא אפי' זביחה
 דשי"כ בחולין ג"כ כשר בחטאת כמו בשאר זכיס ולא עלו לשם חובה וזה מפורש
 במתני' דקדמי של"ש הא שמתא כשר ומיה לא לשם חולין כשר. עוד יש לומר ע"פ
 הנתיבות בחולין דל"ס ע"כ פי' ישנה לשחיה מתחילה וע"ס או אינה אלא כסוף וקיי"ל
 כר' יומאן דישנה מחילה וע"ס כמ"ס במי' ה' פ"ה פ"ה הי"ח. אבל אי לית' ע"ד
 סוף לא פסלה מחשבה דתחילת שחיה ופסול דפסלה משום דלמרי' כל השעה ע"ד
 רלסונה עושה כדלח"ה בזביחה דף ב' ע"ב ודלפי' שנת דלא"ה א' עיי' שו"ע בזה
 שילהי א' גור' שמתא יקח מן הקטוע שרי גם רבי יהושע מודה שלא בילבל סמריב את
 בתחילה שחיה שלא לשמה ג"כ פסולה כסח והפלת אי לא עלו לשם חטאת בשאר
 זכיס. אי משום דקיי"ל כר"י"ח אי משום ע"ד"ר עושה: מ"ד משנה דיהודה גר עובד
 ומחולקת ר"י ור"י הביאו כ"ה רלוח מטמאקס עיי' תו"ס ומו"ה ודגרי' תמוהים שכתב
 שאלב כדלח"ה במגילה דף י"ב ע"ב וז' לגבי עמון ומנא' דיהי' בדוכתייהו גם אמרי'
 בצרפתי' רגס פס"ס כ"ג לא החריבו סמריב לא בילבלו והרי איכא קטוע גם לר"י
 מלבד מה שהא' דבר תמוה לומר הכא הכי שיה שייך רק בתערוכת אי נימא נכשביח
 דמיירי וימנא כל דריש כו' ע"ה אמרי' שמתא יקח בלא כבישה בעודם קבועים אבל
 לא כאשר בשר שחיה משום שמתא יפול נגינה. הי"ג א"ר לאסור מקום שביבל סמריב
 אטו מקום שלא בילבל. ע"ה טובא הוא ר"ג ור"י כרמי פליגי ואין לאמר דשליגי
 דבנר שיעקרו מד"ס מה דב"ה חשיבו ולא בעלי גיורא דקבוע עמון דקבוע שם הקבוע
 דע"ה לית' ומדאורייתא כמ"ס תוס' זכיס דף ע"ג ע"ב ד"ה אלא דקבוע דאורייתא
 היו רק ע' חטיות כו' ע"ה ומ"ה"ס אה נפל אחד ליה"ה או מית מקילין לטחור השאר
 עיי' יו"ד ס' קו"ד ס"ו ב"ש"ו וס"ך ס"ק ל"ז. א"כ האו הדינה מהס מתו עוד עיי'
 אטו אחר שנתה"ה דהי' טענת הירר כמתי' לישור כו' ע"ה הי"ג און גינור לאסור מקום
 שביבל אטו מקום שלא בילבל ומכ"ס דנר היה שכבר פירש ובה לפינו' דבשל מיירי
 טס קטוע כדאי' בכתובות ד' ס' אי אולי אינה לנבה כו' ע"ה וכן פירש ממילא מותר
 בכל דברים השנוי' גם מ"ס תו"ס דכוכח ר"ג מיהורא דקדמי'. יש לתמוה שם אמרינן
 בקידושין ד' ע"ה ע"ה א' קס"ג כתיבי כו' ע"ש. א"כ לא מייתייר קדמי' והר"ה
 שמיירין ספק ממזר והרי גם בממזר כתיבי חרי קדמי' ואפ"ה אמרי' ממזר ודאי הא
 דלא יבא הא ספק יבוא גם מ"ס התו"ס במלמך ר"ג וכבר שיה הוא ג"כ רק מכת
 ייתורא דקרא דל"כ מנלי' דשבו כו' וכבר שיה כפן שטובת מסדר עולם ומספוק
 רימיה ומהגמ' דמגילה ומגמ"ה דפ' הלך שכבר שבו בימי חוקיהו ולרבי יהושע נר"ך
 לומר שפעלו שמוח הערים שנתייבשו בהם כשמות הערים שולמו מהם. ובהגמ' דמגילה נר"ך
 לפרש שעתד טעמם נס יומר משאר חו"ה אי בנייתא דעלמא הוא אוקמיהו לאחזרוט
 או מדלת הארץ השליח כו' ע"ש. א"כ אפי' ליתורא דקרא וזמא עומבם מה שאמר ר"ג
 לר"י מקרא מפורש שהקשה תו"ס ובי' ע"ה יעד עשה כו' דכונת ר"ג הי' כיון
 שהוא ספיקא דאורייתא און ניקל לפרש באפי' אחרים היסוף מהמשמעות שזכו ואזה
 אומר שלא שבו וכל כונת ר"ג הי' להכיח דמכתיב עד עולם שנתון ומנא' ולא
 בממזר ש"מ דבממזר ספק מותר אבל עמון ומנא' אפי' ספק חסור וזה היה שאלת
 הגר אהרן תורה שפיקות בעמון ומנא' וכן במגרים וכן שאלה זו כדלח"ה
 בסוטה דף ע' א' ע"ה תוד"ה מנינין גר מרי שהביא מהתוספתא ועיי' שעה"מ ה' א"ב
 פ"ו הביאו פ"ה אה"ע ס' ד' סק"ו פ"ב ב"ש ע"ה סעי' יו"ד כמו ממזר ספק מותר כן
 עמון ומנא' כו' ע"ה והביאו ר"י ר"ג כיון דהמ"ה כל דפירש מרו"פ א"כ אין סברת
 לומר שהחורה דיוונה לזו לאסור ספק. וכבר שיה א"ה שנתייבשו טס נקראו ג"כ בשם עמון
 לא שייך הכא והספק הוא לפי שנס שארי א"ה שנתייבשו טס נקראו ג"כ בשם עמון
 ומנא': ב"ה לעולם אינו משמא את הידים עד שיכוננו אשורית על הבור ודכו' ע"כ.
 הקשה תו"ס אמאי שני בערו לא בשין קלף כדלח"ה במגילה פ"ב מ"ב וכן שכתב
 פליגינהו מהדרי כו' והתו"ד תירץ משמעת סופרים סמריבס וכתב' אפי' על בייך
 הביא חוס' שנת דף ע"ה ע"ב ד"ס ע"ה. לפע"ד גל"ה א"ה נבי טומאת ידים דלפלו
 רלוות של הפליין מטמאין ידים שייך למינהי טור. ועוד טס כמה חילוקי דינים
 בכתיב הקודם. יש שנכתבים על הקלף ויש על הגי' ויש על דוכסומוס. מ"ה הכא
 דמיירי בכונן מוכרת למינהי על הבור עיי' יו"ד ס' רע"ה ס"ג ס"ה על הגי' עיי' י"ד
 ס' רפ"ה ס"ו מוזהר על דוכסומוס למזהר וכשריה גם על קלפי וגי'ל. עיי' א"ח ס'
 ל"ב ס' הפליין על קלף במקום כשר ומ"ס תו"ס רפ"ה לשנת טס מיירי בעור לא שאינו
 מעובד ללא חוי רק לקמיע כדלח"ה שנת דף ע"ה א' ע"ה ב"ש"ו ד"ה שבו"ה כו'
 אבל

אבל העומד לעבד דמי כמועד כו' ע"ס. מש"ס מוכרת והפירוט מלקח אבל הכא הרי
 איתא בשבת דף ק"ח ט"א כותבין השילין ע"כ עור של עוף סבור כו' עור של מהו לכתוב
 השילין ע"כ עור של דג סבור כו' פ"ס ועיי' שבת דף קפ"ו ע"כ חוד"ס מגילה כתבו
 דס"ח צבי ספר ולא ספר פשרים אפי' אף כותבים על ספר מליין אותן בדליקה מפי
 אוכרות ככתוב בה מש"כ מגילה כו' ע"ס וכו' דמטמא את הידים: ב"ד הרי הם
 לעמרים עלמות חמור שהורים יוחנן כה"ג טעמים. הקדש הרא"ש הא עלמות מת
 מדאורייתא טעמים ולמה לא השיב להם מעור האדם שספר ר"ח גדאיתא בחולין
 דף קכ"ב א' וכן ליישב ע"ס הנמ' נדה דף כ"ה ט"א דילפי' טומאות הפורשות מן
 המז' לכתוב או בע"ס אדם. אדם דומיא דע"ס שנברא עמו ואין גושו מחליף ויש עם
 ב' לגווית אי עור גושו מחליף או לא לליגלא קמא גושו מחליף ול"כ סבר דעור אין
 ג"ח וכתב עם ע"ס כמה שסמנה להו עממות דבריה ע"כ ע"ס וכו' ע"כ חולין
 סבר דמיקרי ג"ח או שהחילוק הוא בין נפשט טול למקצתו ל"ק סבר דמיקרי ג"ח
 מבוס דבקמח ג"ח ול"כ סבר דמיקרי אין ג"ח משום דבטולי' אין ג"ח כו' ע"ס.
 וכו' דכולו מע"ס ילפי' מש"ס השיב להם שהם אומרים עלמות יוחנן כ"ג טעמים פי'
 שאומרים כל הפורש מן המז' כמות שסמנה כמו עממות דבריה עמו ואין ג"ח. ל"כ חולין
 למה שר אדם עמא הא עור ג"ח. לס"י שפיר מרווח בדבריו שומא' העור דלפי
 דבריהם לכל דעור דומיא דעממות טעמים ח"כ אחאי גזרו שומא' על השור וכו'
 מהאי ראי' לדברי דבז' חולין ד' קכ"ב א' ל"ה עור אדם סבור משום דלא סיי'
 דומיא דע"ס אדם דעור גזרו גומ"ח ע"כ וכו' אלא דסבר דעור אדם עמא
 מה"ט כ"ו שלא עיבדו וכתבו תוס' עם ד"ה אבל משום דחשיב עור אין גומ"ח לפי
 טעמא מקמוהו לקח ע"כ. לפ"ו הני תרי יושבי דנדה כתי תרי יושבי דחולין ולפי' יש
 ליישב קטות הרא"ש דעור האדם ישיב לו שומא' מה"ט בשלא שיבדו אין חימה כ"כ
 אם הוסיפו חכמים שומא' אדם' כשיבדו אבל עם לא כתיב בחזרי' שימא' עם
 כשעורה במז' ורובע עלמות ימא' באל רק מנע כתיב מיא' בשר המת דמטמא
 במז' א"כ דלחי בק"ו מגילה אבל עם דעור דנדה נבילה למה יסא' במז' במת ועיי'
 מ"ס חו"מ כל"ס פ"א מה"ט ד"ה משמא' במנע ומא'. ועיי' ניר דף כ"ד א' כתיב
 בע"ס על עם כשעורה שומא' אדם' וכו'. ורבי יוחנן אמר לך כו' א"כ כתיב
 אינו ענין למנע חשיבו ענין למשא': עור יש לומר דה"ל הם אומרים עלמות
 חמור שהורים אפי' טעמא יוחנן טעמים מה"ט ולא ה"ל להם לדרוש גבי נבילה
 מנבלתה ולא בעממות גידין כו' אדרבה ל"ס דמאפי' עלמות נבילה מקי"ח דעממות אדם
 וכמו שאין את יודעי' טעם בזב כו' אין אלא שו"ע. טעם שומא' ל"ק במ"ס הרא"ש
 כאל אות ל"ה כפי' הנמ' פסחים דף מ"ט ע"כ שאסור ללמוד חורה צבי ע"ה כו'
 פי' שאסור ללמוד לו טעמי המצות כו' ע"ס. הנה רש"י ומתיר"ל עם פירוש לפי טעמי' שו
 ע"ס: מ"ח ודסקא מהו אומר ה' הדיקין. פי' הרע"ב כדי לשים דבר טוב
 משום א"ל חמור כבז חולין זה אבר ודסקא דבטליה פ"ה מביא פי' השדה יעור אבל
 הני וגו' כוננו הוי גומר עד שלא חמור בד"ר דבשר הך קרא שמך דקך דקך חרדוק
 למנע חחי' כו' לולא דבריהם הקדושים היינו אומר דבנות התנא' להורות פי' פרשה
 גופי' הקדים עם הוי ב"ה שאמר' ה' הדיקין חמלה ואח"כ אני ועמי. א"כ מה דבשר
 ויחמר פרעה פי' ה' אינו העדר הכבוד לו בעורו דבוקפו נבילה מביא פי' השדה יעור אבל
 נאל להקדים שמו לשם השי"ת כי אמר יאור לי. ואני עשיתי אז עלמי. אבל מה
 ורואים אלו גודל מלכותו כמ"ס במשלי לפי שבר גאון וע"ד הסוים של מ"ס פ"ה לא
 ידעתי איך שייך זבז אל חמור דבדר רע. כי האחד יעור עיני חכמים כו' הוי כמו
 פועמוות של רשעים ועובדי כומ"ל. אבל כלן כבדו המ"י בשי"מ שאינו מאחר שיחזק
 משבת מן המסכתות דבכחשת פורר לגבורה ע"כ. ולפי' הגירסא שלפנינו עם בשי"ה
 הוא פסוק במ' שמות פי' כ"ג פ"ח ודן דין של לגבי' המוקדש ולהביא מ"ס דברים
 סימן פ"ו פי"ט. א"כ האו' וגו' לא יסוב לפסוק ל"ג חרדוק. אדרבה אם ה' התנא'
 מחיין לפסוק זה ה' מאחר דבבא דוק דין שדן ד"ל לאחוחו כו' לאחוחו דהא
 עלה מייחי הקרא ל"ג חרדוק כו' ע"ס והגר"א ז"ל בש"ס עם בלתי' הגירסא דהא
 בסופה דמתני' ככדי לשים דבדר טוב עם ל"ל פסוק ל"ג חרדוק שהוא לרשיה על דין
 שדן ד"ל כו' והיה הפסוק לאחוחו ככדי שלא לשים בפסוק מפורש כו' אבל לא
 משום שלא לשים בפסוק שומא' לא חקת:

פרק ב פ"א ויחייב שכבשן בפרסי' שהורים לפי שלא כבשן אלא למראה. כמות
 של קצוות והכן שלה שהורה ר"י לומר כ"ו שהיא לפני הסנה שמהא ע"כ
 הקדש הר"ש לפי הטעם דרישא מה מועיל לפני הסנה שהטעם הוא שהמים הקדושים
 ישיב כאלו מהדג נחלוו כו' עוד יש להקשות מ"ס דברישא מפרש הטעם למה שהורה
 ולא מפרש בפי'ס והנה ו"ל השי' בפי'ס ע"ד ר"י לפי שדן כמין שומר לכן כיון
 שהיא חמור עליו ענין שיקפא ב"ל על קנייתו כן כו' ומחודר קטית ה"ש דברישא
 ככבש הויח' עם העלים לא למכרם ככבשו רק פי כל אדם רואה שיש' מחבלי
 בריאה. ומה חמור למראה למנע חשיבו עיני מנעו בשרם יאכלו. ומ"ס לא חשיבו
 העלין שומר כי הנהא' מופתא היא מש"כ לפני הסנה כי הרי דליקא' עלי' חשיבו
 וזה הנהא' נדולה והוי שומר. מיא' ברישא אי לאו ה"ל דכבשן למראה הוי למינא'
 דחשיבו אוכל ע"ס הכניסה שכלשן עם הויח'ם ואחשיבו ע"דפי' שומא'. ל"ה חמור
 שלא כבשן אלא למראה. ובכ"ה ח"ס מה ללא מפרש עם בשי"ה שלא ע"ס עם
 מטמא בקי'סוף: מ"ב חו"מ ד"ה עם עלה כבשן שלא ה' להם לרע"ב ור"ס לכתוב כות
 בשר דהא דתן רפ"ס דחולין עור שיש עליו כות בשר היינו משום דשומא' נבילה
 ליחא בפי'ס חמית כו' ע"כ ע"ס בחולין ד' קכ"ד לא כות שומא' נבילות ע"ס זה
 אלא משום נימול בשמות מכות בשל נביו של אדם כות אי בליתו חיה לא בשיל
 וזה שלשנו ענין אפי' יחר מכות בשל אם ה' מרודד ע"ס בפרסי' ריש ע"כ ד"ה
 במרודד. ויש לתמוה על החו"מ שלא הוכיח זה: מ"ד חו"מ ד"ה הפנימות. המ"י
 בפי'ס ורע"ב כבשו אין בלשון כר"י אבל המ"י בחיבורו ה' פ"ה ס"ס ספק כר"י
 והכי משמרה' והא דתני בלשון פלוגתא שומא' כר"י ק"ח ע"כ וכו' פ"ה מ"ב. הביא
 כבשן משום דהנמ' חולין ד' ק"ח ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ
 כבשן ובכ"ה עם ה' ב' תירוצים אי משום דכבשן המ"י דלא פליג כמ"ס חו"מ
 אי משום דשומא' דנמ' שריך ממילת' כו' ע"ס אבל על הנמ' נוסה קטיל' לי' למה
 לא הביא מהמוקדם משום נ' הן של רימון לא מנפרק לפי שאין שומר ע"כ שומר
 כמ"ס רש"י חולין ד' ק"ח ע"כ ע"כ וכו' רע"ב כאן ע"ס. ועדיפא כתי' מדחיא שומא'
 וזה דוקא לומר דמשום הא נוסה מייחי לה הנמ' ככדי שרדע דאלה' כר"י דבשר
 מילתא דחמורה אפי' שנימה לא מילטרפא שפי'סא דהלכתא כותי' מכה סתם משנה
 לעיל. ומה שריך הנמ' אכתא לא ידענא דהלכתא פותי' בפנימות דלפי' קדירה
 מטרפת וכן באמלעות יש חילוק בין שלימה לקדירה. וביותר יש לתמוה על הנמ' ה"ל
 דלפי"ס הרע"ב כאן לית טעמי' דר"י בביטנה משום שומר ע"כ שומר רק משום שהיא
 קליפה דקה גופלת מחלי' כשמשמטין כבשן כו' ע"ס. אבל במ"ל כן ס"ר ש"ר ליכא
 טעמא אחרינא רק משום אין שומר ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ
 ע"כ דמסקתין מ"ה רכז"ט משאר בשל פול ומשמה בשל קטיות מפני שהוא רואה
 צמישמושן הנס דלית הלכתא כותי' כמ"ס רע"ב עם ע"ס ומחייב מייחי לרכ לומר אין
 שומר לפחות מכסול דל"כ אחאי שמה בש"ק וכן עם מ"ב מייחי הך דראב"ע נוס'
 למיפסע דבשומרי' מנפרטי' מדמשמא' בש"ק ע"ס. וסינו משום דבש"ק סבר ת"ק
 נמי דמחא ורק כמה משמאר בש"ג לית הלכתא כותי'. א"כ ה"ל בדרי' דמתני' יש
 לומר כמ"ס לעיל ומה דמייחי הנמ' מדלכ"ב היינו משום דמפרש טעמא שהוא רואה
 צמישמוש' דמהו הוי משמא' לי' דמייחי בשומר כדמוכות מהנמ' עם ע"ס:

פרק ג פ"ב בהרע"ב ד"ה המחוק. כולו בחוק מתייש איירי כו' הלך צריכי'
 מחשבה כתב תוח"ד ללא דייק בלישנא דה"ל למכתב הלך צריכי' הכשר
 לפי שאי"מ נעמא פ"ה כו' עיי' כרישות דף כ"א א' ובגדה דף ל"א א' תוס' ד"ה
 שום שומא' שכתבו דשומאה חמורה ל"ג מחשבה רק מו"ק מ"ך מחשבה כו' עיי"ס.
 ומשום דכתב רע"ב דבשר מן הדין אין צו שומאה דלכר מתי' ספיר שיד למישר'
 הלך מתי'. פירוש כיון דלית כאן מו"ח רק ע"כ:

פרק א מ"א חו"מ ד"ה ומלטרפא הביא דברי תוס' חולין דף ק"ח א' ד"ה
 שומר כו' פ"ס וכתב תוח"ד זב"ה ל"ג למסקנא עם דשיק קרא איירי
 בהכנסת השומא' א"כ הולאה כש"כ נביו יד ור"ה שומר יחא צבכי ע"כ. הנה לפי
 הס"ד עם הוי סבר דלית לן חרי קראי נידה והכנסה וד' להולאה והקצו תוס'
 ימא' דשומר מנפרק רק להולאה ולא להכנסה אבל נענין קבלת שומא' בלא ידוק
 או להולאה שומא' ידעי' שומר במכ"ס מדר. א"כ מאי עדיפותא דמסקנא דלמרי'
 עיקר קרא בהכנסה כו' ידעי' בשומר חרוייהו במכ"ס אכתי' תיקאי נירוף מני'
 דהא נירוף לית' ביד: מ"ה חו"מ ד"ה ומשמה בשל קטיות כבז ע"ד רע"ב ספי'
 משום שומר דמייח' לי' הנמ' חולין דף ק"ח ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ
 א"כ שומר לפחות מכסול כו' ע"ס. יש לתמוה ספרי הגמ' מסיק עם בקולח
 ומשום יד הנס דל' יוחנן דקיי"ל סתי' ל"ג לאוקמי הוי והמ"י פסק בה' פ"ה פ"ד

מסכת עוקצין

פרק א מ"א חו"מ ד"ה ומלטרפא הביא דברי תוס' חולין דף ק"ח א' ד"ה
 שומר כו' פ"ס וכתב תוח"ד זב"ה ל"ג למסקנא עם דשיק קרא איירי
 בהכנסת השומא' א"כ הולאה כש"כ נביו יד ור"ה שומר יחא צבכי ע"כ. הנה לפי
 הס"ד עם הוי סבר דלית לן חרי קראי נידה והכנסה וד' להולאה והקצו תוס'
 ימא' דשומר מנפרק רק להולאה ולא להכנסה אבל נענין קבלת שומא' בלא ידוק
 או להולאה שומא' ידעי' שומר במכ"ס מדר. א"כ מאי עדיפותא דמסקנא דלמרי'
 עיקר קרא בהכנסה כו' ידעי' בשומר חרוייהו במכ"ס אכתי' תיקאי נירוף מני'
 דהא נירוף לית' ביד: מ"ה חו"מ ד"ה ומשמה בשל קטיות כבז ע"ד רע"ב ספי'
 משום שומר דמייח' לי' הנמ' חולין דף ק"ח ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ ע"כ
 א"כ שומר לפחות מכסול כו' ע"ס. יש לתמוה ספרי הגמ' מסיק עם בקולח
 ומשום יד הנס דל' יוחנן דקיי"ל סתי' ל"ג לאוקמי הוי והמ"י פסק בה' פ"ה פ"ד

ליקוט מספר שושנים לדרך

מסכת תמיד

פרק ב' מ"א ח"ט ד"ה סדרים וכו' מה מבעת דתרומת הדטן
 הינה קודם עמוד השחר שאם כבר עלה ע"ה קודם שה"ד שוב ליכא בעיקר
 איברים סבול לניה דאין לניה אלא נע"ה ובע"ה היו ע"ה המזבח וא"כ היתה שכבר
 עלה ע"ה היו יכולים להוריד ולחזור ולהעלותו כשירע וכ"מ בספ"ק דיומא לתקן ככל
 יום תורמים את המזבח מקריאת הגבר או סמוך לו בין מלמיו וכו' וקריאת הגבר
 סמוך נע"ה היא עין מ"ש הם ולאסוקי מה"כ שכת' בס"פ דלעיל דבספ"ק דיומא
 משמע דה"ד ביחיה ארע ע"ה וליחא כלל דודאי מלמיו קריאה הגבר קודם
 ע"ה וכו' דרס"ב דיומא דף כ' דל"ה ההם דמשיקרא דלא תקינו סו"ס לה"ד
 מהם דבטרם יבין דעבודה לניה היא לא תשיבא לכו ולא אחי ע"ה ומה נכ ממהני'
 דלנקמן נראה כן כהדיא דהא כמה מיני עבודות ופייסות היו עושים אחר הרמת הדטן
 קודם שחיסתו ההמיד ושחיסתו ההמיד היה מיד כשהחיר בשחר כדלקמן א"כ ודאי
 כרמה כדטן קודם ע"ה הוה אך ק' דהרמב"ם כתב בפ"מ מה"מ אימתי תורמין הדטן
 בכל יום משיגלה ע"ה ע"כ ורש"י להר"ב מיהר"ב קמחי ז"ל בפסוק עבודת ישראל
 שסוכרתי יומא דהא דף ל"א סק' כן על הרמב"ם (אך לא ה"ק' כן מ"מ)
 הסניף דיומא שכתבהו) ומי שני תירוצים ח' א' דלוי ס"ל להרמב"ם דלף אחר
 שעלה ע"ה לנייחא הוא כ"ו שלא הכן ההמה והביא סמך לזה מש"ם דברכות עממים
 שאדם קורא ק"ס וכו' ע"ה ואחר המחילה הראויה א"ל לומר כן להרמב"ם דהא
 בספ"א מה' עבודה יר"כ כתב ולא היו שוחטין ההמיד עד שמביירין שפלה ע"ה בודאי
 שמה יחטו בלינה ע"כ כרי כהדיא דמיד שעלה ע"ה ימחא הוא והי מדיחא זמן
 שחיקת ההמיד ועוד תי' הרב סנו' דכונתו כרמב"ם במ"ה משיגלה ע"ה אינו ר"ל
 אחר שעלה ע"ה דל"כ הול"ל מבעלה ע"ה אלא ר"ל סמוך לעלות ע"ה וחו משיגלה
 ל' עתיד ע"ה וזה כיון ואיכא סייעתא לדבריו ממה שכתבתי במשנה ו' פ"ד דשביעיה
 שה"ס דמשיגלה ע"ה ושר כ"ל דכונתו הרמב"ם עם להודיע דל"כ שהיה ההרמה

דוקא בלינה קודם זמן ההקרבא דלף משיגלה ע"ה יכולים לתרום והיינו דהתן ההם
 ביומא או מלאחריו ולא הם כרמב"ם לכמה מקום משמע דבבירא ולינה דלינה
 כשרים קודם ע"ה דכא דלמשי"ם בה שנגרלים היו תורמין מחמת שלים אלמני של
 לניה חו ליכא למיטעני. וזה לכיון שכתב נמקום אחר שחיסתו ההמיד ביחיה מיד כשעלה
 ע"ה מינה דהרמת הדטן דקרימא פונא לפי סדר המעשים שסדרם רבינו סס בפ"י
 מה"ה פשיטא דבדאי קודם ע"ה וממילא מוכין דמ"ה כן משיגלה ע"ה היינו לומר
 דאי בעו מו למעבד משיגלה ע"ה ופשיטא דדקן ג"כ דברי המ"ה; אך ק' דהתם ברס"ב
 דיומא א"ר יוחנן קידש ידיו להס"ד לומר א"ר ילקט ופירש"י ואס"י לר"מ דלמר לניה
 מועלת בקידוש ידים ורנלים מודה הוא דמקרות הגבר עד לפרא לא פסקה לניה ע"כ
 וא"כ ה"כ דיון דהר"ד הוא לא הוה פסקה לניה וק' עד הפסוק דלמר שאם לא
 סידרין על המזבח יסבלו בלינה וי"ל דדוקא פקדום ידים הוא דלמר"י הכי דמקרות
 הגבר חו לא פסקה לניה משום דכשיפח הדפה תליח מלחא ומסחיא שעתא חו ליכא
 היכה הדעת מכיון שהחילו בעבודות אבל לפנין לניה דליבירין כל שלא עלה ע"ה
 אע"ז שהוא פשוך לנטות אצלו כמו איסור לניה שאם ירדו לא יעלו מיהו אכתי
 ק' דבבבחים פ' ג"ס דף מ"ז ועוד סס דף פ"ה אמר' דאיברים שמשלה בן האור חו
 ניכא לאיסורא ואפ"י שירדו יעלו שני ויטלים הקמרתין וכ"פ הרמב"ם בפ"ז מה' פס"ה
 כרם הא מני ל"ק דהיינו דוקא הוא כי ירדו מאיליין אבל מ"מ אסור להורידם לבחלה
 ומש"ה היו סניקים אותם במזבח דוקא. ומ"מ מ"ה המ"ה שאם היה מורידן היו נפלים
 בלינה לישאל דנפלים לא משמע הכי ושוב רש"י להו' דיומא פ' ס"ד דף מ"ה
 אדמיחא ההם מנין דליבירין שלא תפעלו מעבדן שסודרין אותם ע"ג המזבח וכו'
 שכתבו הפוסק דע"ז מוכה כמ"ה המ"ה דל"כ היה נפסק בלינה וק' כדלעיל ונ"י
 דמ"ה פירש"י סס שלא תפעלו שלא יחטו ע"ה המערכה או נתנו ולא הסיקו להשחיל
 על ע"ה והשאה צבוחם שלא יחטו הוא דשיין אך דלמיה ומ"ה הוה סס כתבו עוד וי"ל
 ועוד אס' דליבירין י' להורידן מן המזבח ע"כ. ונ"י כוונתם כדאמרן דלע"ג דבין
 שמשלה בן האור לא נפלים מ"מ איסור י' להורידן:

לקוטים מספר הון עשיר

מסכת מנשיין

פרק ב' מ"ג מי שפיקוח וכו'. מלמד הוזהר סבול פי' משנה זו כמו שזכרנו בחיינו לטון
 המסנה עמנו אינו מתיישב על פי פירושם ז"ל שברי הא"י דתקן אכל את קדמו מי
 גשמים אפי' כל שכן למי שפיקוח עמא פי' הר"ב ז"ל אכל את קדמו מי גשמים אפי' נעלו עליהם
 משאו מי שפיקוח עמא ע"ל מנאל שכל שכן אפי' שפיקוח קאי וז"ל קשה מאי למי שפיקוח מי
 שפיקוח הו"ל והיה אפשר להבין זה כפירוש כל שכן אפי' הר"ב ז"ל אכל את קדמו מי גשמים
 ונזכר אבל אם קדמו בגשמים אפי' הר"ב ז"ל אכל את קדמו מי גשמים אפי' נעלו עליהם
 לפי פירושם כשנעלו המי שפיקוח נמוכה אבל כהיות סס' אפי' שקדמו למי שפיקוח עמא ופסוק הוא
 כמשמעו הפסוק וגם שלא יבא בידו הוה כל כך דהוה נע"ד שפיקוח הוה להזכיר הפירוש הוה אחר
 תשנה אולי יושב על סגל וכו' והוא דהניא כדאוספתא מי פירות שפיל למוכן עיפת מיס כל שכן
 עמאין (פי' הר"ם מנשיין) דברי ר"מ ומכ"ה הולכין אחר הכוז רח"י אומר אפי' בור זכר
 (כ"ה סיד וזהו מלא פירות הר"ם) שפיל למוכו עיפת מיס כל שהוא עמא. נפל לתוכה יין דבש
 ותלב הולכין אחר הכוז ע"כ. הכי מנואר מכ"ה כשנפל דבר המכשיר טוך הדבר שאינו מכשיר
 לרנען הוא כרוז ולר"ה בכל שסוף. וכזה נ"ל שהוא פי' המעשה דמי שפיקוח אלו הם מיס
 הכשפים כגון מסלי זיחים וענבים דכל שלא כנסת אינם מנשיין כדקתן לקמן בסוף פ"ה ופ"ו
 ופסקו הרמב"ם בפ"י מה"ל וזה דומה למי פירות דתוספתא דלינים מכשירים והשתא קאמר
 דכי נעל זכרים מי גשמים המכשירים הולכין אחר רובא דהתם ל' רבי כהנמים דתוספתא אבל
 אם קדמו מי גשמים למי שפיקוח ח"כ כי ידיו המי גשמים כל שכן שהם דבר מועט ונעלו בתוכם
 המי שפיקוח נעולם הוא עמא דנעוין זה להתמיר אמר' קמא קמא בעיל ואין ספק שפ"ק ר"מ
 מודה היה כה"כ שאפי' בספה מועטת של מיס נמי פירות דהוה לן למימר דה"ה אם ירעה עליהם
 שאמר שפיקוח מיס כל שהוא עמא אפי' הרבה מי פירות שהרי בעת נפילתם בתוך כמים קמא
 קמא בעיל דאי לא תימא הכי אלא שחפרש מי שפיקוח כמו שפירשנו סס ז"ל סס מיס העמאיים
 וכנגד סס המיס הכשרים כדאוספתא והמי גשמים למים העשויים וכנגד סס המי פירות
 דתוספתא אמאן הרמיה למשנה זאת לא רנען לפי"ל וא"כ יושא דמתי' דנעלו המי גשמים העשויים
 דכתי' החלוקות סס נבל שס כמו שזכרנו ופיל וא"כ יושא דמתי' דנעלו המי גשמים העשויים
 כמי שפיקוח העמאיים דס כמו פירות כמים דדייניק להו כרובא בע"ל כרתין לא אחיה כר"מ
 והס נהמר דאחיה כרנען וס"ל דנעוין זה אוליך בתר רובא להק' איחא ספא אבל אם קדמו
 וכו' יהיו על פירות זה כמו מיס כמי פירות הוה נבל שהוא חו הוא דוקא כר"מ שזה הוא
 המציאות' עמנו על ההופעה דנען פליגי אר"מ וס"ל דהו כרוז רישא רנען ויפ"ה ר"מ הו
 ק"ל דיהא לן לאוקמי מתי' כדרי אוקמיה ולא לאוקמה כדרי הנאי ולכן נע"ד דמ"ה הוה הכון
 דבה אין אנו צריכים לתרום מתי' לא בתרי תמי ולא בתרי אוקמיה וגם לנאסי יהיה מדוקדק:
 כ"י אס רוב מניסין לנתיבן. כתב הר"ב בפ' ז"ל אבל כשמיניסין למכור דברו להקניטן עגל

לפי שיכול לאכול מן ערמי הלכך כשנעלו מהם אינו נחזקת מעובר עכ"ל ואוכי לא ידענא
 מאי קאמר שרי בפ"ה דמשיגלה חק איחא נקט למעשרות וכו' ופי' הר"ב אימתי סוקעו הפירות
 למעשר ואסור לאכול מהם ערמי הקשואין והלועטין וכו' וא"כ חק דל"ה נמויך לטוק אבל
 נמויך לביתו וכו' ופי' הר"ב נמויך לטוק למכור הכי מנואר שכל שמויחם קן השדה כדי
 למכור אסור לאכול מהם ערמי אס לא שמויחך דדוקא הוא מו"ך לטוק דתן סס אבל נמויכים
 למיס דמעו אפי' להיחא לטוק למכור אובל מהם ערמי אבל סוף סוף עד שמגיע לביתו חק
 מהני' דל"ה נמויך לטוק כמו שזכרנו אבל נמויך לביתו כדי לאכול בביתו וכשנעליהם לביתו
 על דעת למכור שלא יהיה נוכח דינו כמהני' ויהיה דינו דל"ה יבאנו לבית לא יוקעט עד שיקטט
 מוציאו כדי להוליכו בכותל למכור כי זה דוחק גמור ואף הרמב"ם בתבירו העתיק המעשה בלשון
 זה דל"ה נמויך לטוק למכור אבל אם היחה כוונתו להוליכו לבית הכי זה מותר וכו'
 הכי מנואר דכל שמתם על דעת כן כבר נתחייבו ח"ה יבאנו בביתו מקום שירצה ואין
 להכריח כי כבר פירשתי מהני' יסא בפ"ג דנעוין: שפ"ה ח' רוב עובדי כוכבים ודאי. כתב
 החו"ט בשם הר"ם לפי שיעת הבבלי דס"ל לר"מ דיש קנין לטובד כוכבים דודאי ר"ל אינו משער
 הו ע"כ. ואפי' האזני ח"ה כי כבר אכתי מתיח לא בית אדם לי ומכיר אתי את ערבי השפל
 כי מה אני ומי חיי רמה והולעט לעמוד נגד ראשי עם קיש לסחור דבניהם מ"מ כבר קדמונו
 רנען כי כבר זכרנו מנהג לכל כל הכוזה לטוול יבא ויטול ולכן אם הייתי שיקק במה שנע"ד שאיני
 מתישב בביתו האגוד קיום מדבר או אדם גדול בעיני בראש לי אייתי משגב גדול ומזול
 צמורה כשנסת אפי' בעיני פחותה מהאיס המדבר ליהוה שולכודו איני מדקדק בה לרשות אס
 נדקדוק דברה ולכן ק"ה נבלתן בנני סאל מחילה מהמתיס ומסמתיס שלא דיונו אחי לכך
 מונה כי מורה היא ולמזלד אני צריך ולכן דברג שאני רואה בה ראוה גמורה או שמן הקדש
 מרז"ל הקדשים המקובלים איש מפי איש אלא סכרא בעלמא סעבד אשר העביע ע"ה הקב"ה
 מכרימתי אלא ממחית'י שאם אין אוחה הסכרא מתישבת על לני אני סוכר אוחה בראיות הנלואה
 לנע"ד כי באמת לני אוחה לי שאין זו הננה אוחה העינין ולא ת"ו להתנדל להיות גם אני גמיה
 בין בעלי הסכרות העובות כמה אס רעוה שאם דעתי כך הוא לני מקבל עלי אס סדין שלא יאבס
 ס' סלות לי אלא הוא הוא הנותן לבות ובליות ויודע כוונתי ובו כעתתי לשמנע רחמי' יליגני
 משגיאות. והנה אומר אך אפשר שיעלה על הדעת לפרש משנה זו על פי פסוקים על פי הדעת
 הווא דקיימתי ליה לבבלי דלף לר"מ ים קנין וכו' דהכי באמרן ודאי לפי פי' הר"ב וז"ל שאינו
 מעובר א"כ הוא פסור ומי שני לוס לר"מ לומר פסור כדתקן ברבי'א ועוד מניין דק"ל דר"מ חייס
 למיעוטא להחמיר למה פסור הכא ולא חייס למיעוטא דירשאל וכו' כשסוף מתיח על מתה דקתני
 ודאי דלפי פירוש א"ל לפרס אלא פסור דל"ה ודאי ממש וכו' יתימיר במתה יבדאל יותר מבכונה
 דהו דמתי' ולע"ד כנגד דל"ה דלגלגל ס"ל דהו מרי הנאי אליבא דר"מ ודאי מתא דהכא ס"ל
 דר"מ ס"ל דאין קנין כי זה ודאי יותר טוב מלחוק המעשה עד שיכנס פילא כקופא דמתיח דל"ה
 זו דרכה כי כל דברייהם שקולים סס בעקל קידש: הריקן